

LA CÀTEDRA ETHOS DE LA URL PRESENTA UN CODI ÈTIC PER A POLÍTICS

Una ètica per a la política

Enmig de la polèmica sobre l'actuació dels càrrecs públics, catorze professors universitaris de gran prestigi han elaborat un codi ètic per a polítics que ja han entregat a la presidenta del Parlament de Catalunya, Núria de Gispert. Entre els autors, hi ha personalitats com el polític Ferran Requejo, els filòsofs Francesc Torralba i Norbert Bilbeny, i l'exconseller de Justícia Josep Maria Vallès. «La salut democràtica d'una nació resideix, en gran mesura, en la naturalesa ètica dels seus ciutadans i dels representants polítics», afirma el text en el seu preàmbul. L'elaboració d'aquest codi ètic ha estat el fruit de la reflexió reposada no només sobre l'ètica i la política, sinó també sobre l'economia, la filosofia o la religió en el context actual. **P 3-4**

JOSEP MARIA VALLÈS:
«La guia de la política hauria de tenir un mínim comú denominador format per la protecció dels drets»

L'any 2013 es reobrirà la Necròpolis paleocristiana de Tarragona

La Necròpolis paleocristiana de Tarragona, declarada Patrimoni de la Humanitat per la Unesco, reobrirà les seves portes el gener del 2013, un cop s'hagin fet obres de restauració. Feia vint anys que no es podia visitar. Aquest jaciment és de gran importància per als estudis sobre el procés de cristianització de la Tarraconensis romana, on s'han trobat troballes arqueològiques del segle I aC al VII dC. **P 19**

La diòcesi de Solsona confia a Maria el nou pla pastoral

La Festa Major del santuari del Miracle ha tingut enguany un notable simbolisme. El bisbe de Solsona, Mons. Xavier Novell, n'ha presidit l'eucaristia central per primera vegada des que és el cap de la diòcesi. El prelat ha aprofitat la celebració per confiar el futur pla pastoral que està a punt de néixer i, per tant, tot el seu pontificat, a la Mare de Déu del Miracle. «Maria ens ha visitat espiritualment a la nostra comarca», va recordar el bisbe de Solsona, «en aquests temps de nova evangelització convé que Maria estigui al centre de les pregàries que han de permetre que els nous cristians visquin el do de l'Esperit Sant».

P 15

Al [CatCristEstiu] d'aquesta setmana

- III Pelegrins a Terra Santa
- IV-V Romànic de la Vall d'Aran (3)
- VII Viatjant pel món

Editorial

Ensenyament religiós a Rússia

«Rússia es convertirà i hi haurà pau», és una de les profecies que formen part del segon dels tres misteris o secrets de Fàtima revelats a tres humils pastorets en un país pobre d'Europa, Portugal, el maig del 1917, en plena Primera Guerra Mundial, quan en molts països es vivia un veritable infern.

Des de la revolució boltxevic, l'octubre d'aquell mateix any, l'URSS va combatre durament la religió, va empresonar o va executar milers de fidels, va confiscar propietats de les Esglésies i va prohibir l'ensenyament religiós. No obstant això, la fe va romandre viva en moltes famílies i comunitats, potser accentuada per la mateixa prohibició estatal.

Després de 70 anys de dictadura, amb la caiguda del mur de Berlín el 1989 començaren els canvis, que portaren progressivament al desmembrament de la Unió Soviètica i a la gradual obertura del nou govern rus cap al reconeixement de les llibertats fonamentals, entre les quals les de consciència i religió. És innegable que el beat Joan Pau II va ser una figura clau d'aquest procés.

Vladimir Putin, el gener del 2009, va retornar molts edificis, temples i peces d'art religiós que havien estat confiscats durant la dictadura. Però potser l'esdeveniment més significatiu serà l'obertura de l'ensenyament religiós. A partir del proper mes de setembre a Rússia s'institucionalitzarà la classe de Religió obligatòria a totes les escoles. Ja el 2010 i el 2011 aquest ensenyament es va assajar de forma experi-

mental a 19 regions de les 83 del país. A les classes de Religió el Ministeri rus d'Educació permet triar una de les quatre religions tradicionals de Rússia: cristianisme ortodox, judaisme, islam i budisme. I dos models més genèrics: «Fonaments de la Cultura Religiosa» i «Fonaments de l'Ètica Pública» (una alternativa no religiosa però amb fonament humanístic). Per a molts, l'èxit rau a reconèixer que la religió és un dret humà encara que aquest reconeixement es pugui fer purament per motius pragmàtics, com ara motivar l'exercit o els joves, però no hi ha dubte que es tracta d'un veritable salt qualitatiu. És normalitzar l'obertura al transcendent, en un règim que tenia assimilat que la religió era l'opi del poble i on encara pesa l'ateisme d'Estat. I potser reforci l'esperança recordant aquella antiga profecia, que molts a Rússia, mercès a aquest coneixement, es convertiran a la fe i la propagaran.

Ràdio Estel agraeix als seus oients que hagin respost favorablement a la crida que ha fet a donar suport econòmic als programes litúrgics i devocionals. Totes les aportacions continuen sent benvingudes (la Caixa 2100-3013-25-2200406287).

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Javier Molina, EGIPTO

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Agustí Codinach, F. Diego Espuny, Càrol Garcia, Joan Guiteras, Dani Majà, Alfred Matas, Joan A. Mateo, Javier Molina, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Joan Pallarés-Personat, Joan Piñol, Josep M. Puigjaner, Hilari Ragner, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Anna Robert, Josep M. Sabé, Lluís Serra, Valentí Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Bàrbara Virgili, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 124,80 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Un nou llindar

Practicants i coherents

M'ha cridat l'atenció aquests dies, escoltant la ràdio, que es fes publicitat de cursos d'espiritualitat com a ajuda per superar problemes personals i que es digués explícitament que eren una «alternativa a la fe». Encara més, en un altre moment s'ha afegit que «no tot ho soluciona la missa de dotze». Com a cristià em dol que es diguin així les coses. Què ens està passant? Per què contraposar espiritualitat i fe? Per què deixar en entredit la celebració cristiana de l'Eucaristia i dir que no serveix per a res, quan és la màxima font d'espiritualitat i expressió de fraternitat?

La celebració cristiana per excel·lència és «eucaristia», és a dir, acció de gràcies, unida sobretot al dia del Senyor. Tanmateix ho veiem: tothom convidat, però

pocs asseguts a taula. Si ser cristià és viure, celebrar i testimoniar la fe, com queda la unitat de la vida cristiana? Potser l'expressió «creients no practicants» hauria de ser substituïda per la de «creients no coherents». És cert que tots necessitem revisar-nos!

Hi ha qui justifica la seva absència a l'església dient que «per ser cristià no fa falta anar a missa». Què dir, doncs, de les paraules de Jesús «feu això que és el meu memorial»? Sembla una incongruència que un cristià cerqui resposta d'espiritualitat fora de l'Església i de la pràctica de la fe cristiana, quan en Jesús, la Paraula de Déu, la pregària, els sagraments i la pràctica de la caritat en tenim la millor font per accedir-hi.

Entre els testimonis més emotius dels primers se-

gles —s'està repetint al llarg de la història en molts indrets— hi ha el dels màrtirs d'Abitínia. El dia 12 de febrer de l'any 304 són detinguts 31 homes i 18 dones acusats d'haver-se reunit. El prevere Sadurní respon a l'acusació davant del procònsol: «Nosaltres hem de celebrar el dia del Senyor. És la nostra llei.» El lector, Emèrit, propietari de la casa on s'havien reunit per a l'Eucaristia, també respon: «És cert que hem celebrat a casa meua el dia del Senyor: ho hem fet perquè no podríem viure sense el dia del Senyor.» I Victòria afegeix: «Jo també he participat a la reunió perquè sóc cristiana.» Moren màrtirs per celebrar l'Eucaristia el diumenge perquè és el dia del Senyor.

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Ètica, política i democràcia a debat

Presenten un codi ètic per a polítics enmig de la polèmica sobre l'actuació dels càrrecs públics

Joan Piñol
 Barcelona

«El futur de la democràcia depèn d'una cultura capaç de formar homes i dones preparats per defensar certes veritats i valors». D'aquesta manera s'expressava el beat Joan Pau II davant un grup de bisbes nord-americans l'any 1998. En efecte, el Papa va recordar a aquells prelats, provinents del país en què la democràcia i les llibertats van néixer de la mà de la seva independència com a Estat, que el sistema polític està completament lligat a uns valors, unes actituds, unes veritats, en definitiva, a una ètica. Treballant en la mateixa línia, 14 professors universitaris de gran prestigi han elaborat un codi ètic per a polítics que van entregar a la presidenta del Parlament de Catalunya, Núria de Gispert. Entre ells, hi ha personalitats com el polític Ferran Requejo, el filòsof Francesc Torralba i l'exconseller de Justícia Josep Maria Vallès.

En el preàmbul del document, ja s'aprofundeix en la relació entre la democràcia i l'ètica, tal com apuntava Joan Pau II. «La salut democràtica d'una nació resideix, en gran mesura, en la naturalesa ètica dels seus ciutadans i dels representants polítics», afirma el text. Norbert Bilbeny, catedràtic d'Ètica de la Universitat de Barcelona i un dels membres que va elaborar el codi ètic, considera que «democràcia i ètica són consubstancials», atesa la forta relació entre la democràcia i molts altres «valors amb un clar contingut moral» com ara la igualtat, la llibertat, la dignitat humana, el respecte, etc. De la mateixa manera, Josep Maria Vallès apunta que també hi ha una forta relació entre l'ètica i l'actuació política pràctica, perquè «les accions polítiques sempre estan orientades per uns valors morals». En aquest sentit, Bilbeny apunta que la crisi econòmica actual ha tingut un fort component moral quan l'economia «ha esdevingut egonomia, és a dir, benefici, lucre i especulació». El professor de la UB afirma que «no tenim representants polítics de qualitat moral i el partidisme tancat ha buidat de sentit moral la política».

Així doncs, és gairebé unànime la percepció que democràcia, política i ètica estan estretament lligats. Tanmateix, com fer possible que els diferents polítics i també els ciutadans comparteixin una mateixa ètica? Amb la forta secularització actual i un fenomen creixent de multiculturalisme pot ser difícil establir uns mateixos valors per a tothom. «La guia pràctica de la política hauria de tenir un mínim comú denominador format pel reconeixement i la protecció als drets humans», opina l'exconseller Vallès. Per la seva part, el doctor Salvador Cabedo, de la Universitat de Castelló, expert en ètica i religió, explica que cal bastir uns «principis ètics mínims». A més, aquest mínim moral facilitaria, per a Cabedo, les relacions humanes i culturals dins la nostra societat. Tot i així, Bilbeny

El codi ètic és un treball de la Càtedra Ethos de la Universitat Ramon Llull, que dirigeix el filòsof Francesc Torralba

aporta un punt d'escepticisme davant la multiculturalitat i recorda que «predominen clarament els costums d'origen liberal-individualista, ètnics d'origen mediterrani i religiosos d'arrel catòlicocristiana». Tanmateix, el catedràtic d'ètica reclama que allò que es necessita és «una llei igual per a tothom i una ètica cívica vàlida per a totes les comunitats». En bona mesura, el codi ètic recull aquestes reflexions i proposa unes pautes per als representants i gestors públics que respongui a uns criteris mínims i comuns més enllà de les creences, el lloc d'origen i la ideologia.

Un dels punts centrals que ha afrontat el codi ètic és la noció del bé comú. Bilbeny destaca la importància que té aquest concepte dins l'ètica política: «És un valor molt fecund i necessari en una societat d'individualització».

JOSEP MARIA VALLÈS: «La guia de la política hauria de tenir un mínim comú denominador format per la protecció dels drets»

massiva com la nostra.» Igualment, recorda que la patristica i l'escolàstica ja defensaven la importància del bé comú. El professor Cabedo també coincideix amb aquest plantejament i ressalta que el bé comú no només és important pel que fa a l'actuació política com a tal, sinó perquè "exerceix un paper determinant a l'hora de legitimar l'acció política". Actuació i legitimació polítiques van, doncs, unides al bé comú, que, com apunta Vallès, té sempre «una interpretació social que varia amb el temps».

En el context actual, l'elaboració del codi ètic no podia passar per alt la relació que hi ha entre política i economia. Els autors del document van anotar que en la relació dels polítics amb la resta de la societat calia que imperés la justícia, el respecte, el servei, la responsabilitat, la integritat, la imparcialitat, el professionalisme i la transparència. En aquest sentit, el professor Vallès constata una forta contradicció en l'ètica de la política actual quan xoquen els valors del sistema econòmic capitalista, «inspirat en el benefici personal», amb el sistema democràtic on cada ciutadà «s'ha de comprometre en benefici de tots els membres de la comunitat, del seu progrés i benestar». De la mateixa manera, Bilbeny parla «d'un règim neo-feudal d'obediència i vassallatge als mercats». En la forta contradicció entre l'economia i l'ètica política el professor Bilbeny destaca la importància de la justícia i els jutges. «Quan hem perdut la confiança en els polítics només ens resten els jutges, que són o haurien de ser els garants de la democràcia», explica convençut. No sorprèn, doncs, que un dels capítols del codi ètic estigui destinat a protegir les relacions entre la justícia i els polítics.

I en tota la perspectiva de l'ètica política, quin paper té la religió i, més concretament, el cristianisme? El professor Cabedo reflexiona que l'aportació del cristianisme «forma part del patrimoni cultural de la humanitat» i ha estat fonamental, en especial pel que fa a la dignitat humana i al reconeixement dels seus drets. Igualment, lamenta que no estigui més present una «ètica política laica», perquè els ateu i agnòstics han quedat orfes de l'ètica cristiana. Cabedo també posa èmfasi en el compromís cristià d'alguns polítics que «no han de permetre un divorci entre els seus actes polítics i el compromís religiós conscientment

assumit». Conclou, doncs, que també hi ha uns valors cristians dins l'ètica política i que cal recuperar-los.

Com a expolític i des de la seva pròpia experiència, l'exconseller de Justícia Josep Maria Vallès explica que «hi ha algunes regles de conducta indispensables en el polític de convicció democràtica». Aquest compromís s'ha de reflectir, a parer de l'exconseller, en la sinceritat, el respecte, l'austeritat, la integritat i la lluita pel benefici social. La crida a l'ètica és tan clara que evidencia que la classe política actual fa notar poc aquesta vessant de la seva tasca. En aquest sentit, el professor Bilbeny reclama que «si hi ha excepcions entre els polítics que

NORBERT BILBENY:
«Quan hem perdut la confiança en els polítics només ens resten els jutges, que haurien de ser els garants de la democràcia»

encara creguin en la política com un servei social s'haurien de fer notar».

Tota la reflexió al voltant de la política s'ha materialitzat en aquest codi ètic. També és moment de preguntar-se de què servirà aquest document que ha estat elaborat amb tant d'esforç per part de personalitats de gran rellevància. Josep Maria Vallès explica que el text «ha de servir d'estímul per a la reflexió que cada persona i cada col·lectiu ha de fer dia a dia quan exerceix les seves funcions». La inspiració principal són «les creences col·lectives més compartides», i la voluntat és que aquest debat intel·lectual i universitari traspui cap a la classe política.

Tota la Creació en el cor de Maria

El Papa celebra a Castelgandolfo la solemnitat de l'Assumpció de la Mare de Déu

AGÈNCIES

Castelgandolfo

La celebració solemne de l'Assumpció de la Mare de Déu a Castelgandolfo ha estat enguany, per a Benet XVI, ocasió per aixecar novament la mirada al cel i convidar ardentment tots els fidels a seguir les passes de Maria: confiar en Déu, acollir la seva Paraula i fer la seva voluntat. És una invitació, la del Papa, que enmig de la voràgine actual provocada per l'escàndol dels anomenats Vatileaks pren una força especial: «Una esperança segura és que Déu ens espera, no caminem en el buit, sinó que som esperats. Déu ens espera i trobem, anant a l'altre món, la bondat de la Mare, trobem els nostres, trobem l'Amor etern. Déu ens espera: aquesta és la nostra alegria i la gran esperança que neix justament d'aquesta festa. Maria ens visita, i és el goig de la nostra vida i el goig és esperança.»

Fidel al carisma rebut, com a pastor i també com a mestre, el Papa va aprofitar l'homilia de la missa de l'Assumpció, celebrada com és tradició a les vuit del matí a l'església parroquial de Sant Tomàs de Villanueva, a Castelgandolfo, per repassar la història i sentit del dogma proclamat el 1950 per Pius XII. «Aquesta veritat de fe —va explicar— era coneguda per la Tradició, afirmada pels Pares de l'Església, i era sobretot un aspecte rellevant del culte fet a la Mare de Crist. L'element cultural va constituir, per dir-ho així, la força motor que va determinar la formulació d'aquest dogma: el dogma va aparèixer com a acte de lloança i d'exaltació davant de la Verge Santa.» I va afegir: «Aquesta solemnitat és una invitació, per tant, per lloar Déu, i mirar envers la grandesa de la Santíssima Verge, perquè Qui és Déu el coneixem en el rostre dels seus.»

El Sant Pare en la seva homilia va demanar seguir l'exemple de Maria, que porta en si mateixa la presència de Déu, i va recordar que «un món que s'allunya de Déu esdevé un món pitjor, perquè només la presència de Déu pot garantir un món bo»: «Maria, unida totalment a Déu, té un cor tan gran que tota la Creació pot entrar en aquest cor (...). Maria és propera, pot escoltar, pot ajudar, és propera a tots nosaltres. En Déu hi ha espai per a l'home i Déu és a prop, i Maria unida a Déu, està molt propera, té el cor ample com el cor de Déu.» «Cor gran —va continuar dient el Papa referint-se a Maria—, presència de Déu en el món, espai de Déu en nosaltres i espai de Déu per nosaltres, esperança, ser esperats: aquesta és la simfonia d'aquesta festa, la indicació que la meditació d'aquesta solemnitat ens ofereix. Maria es aurora i esplendor de l'Església triomfant; Ella és el consol i l'esperança per al poble encara en camí, diu el prefaci d'avui. Confiem-nos a la seva intercessió materna, perquè ens atorgui del Senyor poder reforçar la nostra fe en la vida eterna; ens ajudi a viure bé el temps que Déu ens ofereix amb esperança.»

Durant el rés de l'Àngelus des del palau de Castelgandolfo, davant dels

milers de pelegrins congregats, Benet XVI va tornar a parlar de Maria. Va afirmar que «per entendre l'Assumpció hem de mirar a la Pasqua, el gran Misteri de la nostra salvació, que marca el pas de Jesús a la glòria del Pare a través de la passió, mort i resurrecció». «Maria —va continuar dient el Pontífex—, que ha engendrat el Fill de Déu en la carn, és la criatura més inserida en aquest misteri, redimida des del primer moment de la seva vida, i associada d'una manera especial a la passió i la glòria del seu Fill. L'Assumpció de Maria al Cel és, per tant, el misteri pasqual de Crist realitzat plenament en Ella. Maria està íntimament unida al seu Fill ressuscitat, vencedor sobre el pecat i la mort, plenament conformada amb ell.» El Papa va recordar que «l'Assumpció és una realitat que ens toca també a nosaltres, perquè ens indica de manera lluminosa el nostre destí, el de la humanitat i el de la història. En Maria, de fet, contemplem aquella realitat de glòria a la qual està cridat cadascun de nosaltres

«Déu ens espera: aquesta és la nostra alegria i la gran esperança que neix justament d'aquesta festa. Maria ens visita, i és el goig de la nostra vida»

i tota l'Església». I afegia: «L'evangeli de sant Lluc que llegim en la litúrgia d'aquesta solemnitat ens mostra el camí que la Mare de Déu de Natzaret ha recorregut per estar en la glòria de Déu. És la narració de la visita de Maria a Elisabet, en què la Mare de Déu és proclamada beneïda entre totes les dones i beata perquè ha cregut en l'acompliment de les paraules que van ser pronunciades pel Senyor. I en el cant del Magnificat, que eleva amb l'alegria a Déu brilla la seva profunda fe.»

El Sant Pare va dir també que Maria «se situa entre els pobres i humils, que no poden confiar en les seves pròpies forces, sinó que confien en Déu, i en la seva acció, capaç de fer grans coses en la feblesa.» «Si l'Assumpció ens obre al futur lluminós que ens espera, ens convida també fortament a confiar-nos més a Déu, a seguir la seva Paraula, a cercar i complir la seva voluntat cada dia: aquest és el camí que ens fa "beats" en el nostre pelegrinatge terrenal, i ens obre les portes del Cel.»

Premi Pax Christi a l'arquebisbe d'Abuja

R. V. / Roma

L'organització Pax Christi Internacional va decidir assignar el seu premi anual a Mons. John Onaiyekan, arquebisbe d'Abuja, a Nigèria, «per l'important paper desenvolupat en la construcció de ponts entre cristians i musulmans a Nigèria i a altres llocs».

El reconeixement, que serà lliurat el 31 d'octubre a Brussel·les, és atorgat cada any a personalitats de l'època contemporània que treballen contra la violència i la injustícia. Una nota de l'organització destaca que Mons. Onaiyekan serà premiat pels esforços que ha fet en la promoció de la comprensió entre els pobles de fe diferent a través del diàleg a Àfrica i sobretot al seu país, Nigèria: «El compromís i

els esforços coherents i incansables de l'arquebisbe en el sosteniment de la justícia, la pau i el diàleg interreligiós li han valgut el premi de Pax Christi.»

Al capdavant de l'arxidiòcesi d'Abuja des del 1994, Mons. Onaiyekan és també copresident del Consell Africà dels Líders Religiosos-Religions per la Pau. L'any 2009, a més, durant el segon Sínode especial per a Àfrica, va ser president de la Comissió encarregada de redactar el Missatge final de l'Assemblea. En aquella ocasió va afirmar: «No podem acceptar que la situació a Àfrica continuï així. Tota aquesta història de la pobresa, de les malalties, de les guerres ha de canviar. És possible canviar! Per canviar, però, tothom ha d'actuar.»

Bòsnia i Hercegovina

Festa de la fe al cor dels Balcans

Més de 80.000 pelegrins participen en el XXIII Festival de Joves de Medjugorje

Samuel Gutiérrez
Medjugorje

En una modestíssima població de Bòsnia i Hercegovina, en un lloc perdut entre les muntanyes, cada any a principis d'agost milers de joves catòlics d'arreu del món es congreguen per celebrar i compartir amb goig la seva fe. A quaranta graus de temperatura, envoltats d'un paratge inhòspit i sense gaires atractius humans, una humil parròquia rural sota el guiatge dels franciscans i el patronatge de Sant Jaume Apòstol convoca des del 1989 joves vinguts de l'Orient i l'Occident per viure l'experiència, sempre sorprenent, de la trobada amb Jesús a través de Maria, a la qual en aquest lloc se la coneix com la «Gospa» (*verge* en serbocroat). Tot això té lloc a Medjugorje, al cor dels Balcans, un lloc misteriós on, per a molts, «el cel toca la terra».

La trobada d'enguany, celebrada de l'1 al 6 d'agost sota el lema «Senyor, augmenta'ns la fe», ha estat un dels més multitudinaris fins ara. Ha congregat més de 80.000 joves de 70 nacionalitats diferents, acompanyats per gairebé 600 sacerdots. En la jornada inaugural el mateix cardenal Christoph Schönborn, arquebisbe de Viena, feia arribar el seu missatge de benvinguda per a tots els pelegrins: «M'omple d'alegria i admiració que us prengueu la molèstia de venir a aquest lloc tan calorós i aïllat, on un no s'espera una platja o una piscina, però on una Mare t'espera: la Verge Maria, que us estima i us coneix a tots i cadascun de vosaltres. M'agradaria que experimentéssiu la proximitat amorosa de la Mare de Déu i l'alegria de la reconciliació en el sagrament de la Penitència. És un temps meravellós de comunió en l'Església, que és viva i ens dóna una llar.»

Vida sacramental i de pregària

El programa del Festival de Joves de Medjugorje, l'essència del qual s'ha mantingut intacta des de fa més de 20 anys, no té gaires secrets. És una invitació insistent a la vida sacramental i de pregària. Una invitació a viure sense complexos l'alegria de la fe i a seguir l'Anyell allà on sigui. És el programa de Maria, que no deixa de dir als seus fills: «Feu el que Ell us digui.» L'Eucaristia, l'adoració, el rís del Rosari... són els eixos a partir dels quals es construeix una trobada orant i alhora festiva en la qual tampoc no falten els testimonis, les catequesis, la dansa, la música, el teatre... I tot això viscut en un ambient de gran comunió, amb molta intensitat i entusiasme, portats per la mà, aquí especialment propera i amorosa, de la Mare de Déu.

Durant els cinc dies de festival a Medjugorje, els joves han cantat i ballat la seva fe, s'han reconciliat amb Déu a través de la confessió, han lloat el

Ignasi Pena

Creador per les seves meravelles i li han donat gràcies pel do de la fe. Ha estat per a la majoria una gran aventura espiritual, l'aventura de l'amor de Déu xiuxiuejat per Maria a cada cor.

Són molts els qui ja comparen el festival de Medjugorje amb una mini Jornada Mundial de la Joventut, «tot i que de caràcter anual i celebrada en un petit poble». Així ho ha definit, per exemple, el periodista Jesús García, que ja fa uns anys organitza des de Madrid una multitudinària peregrinació per participar al festival. «El més important d'aquest esdeveniment —explicava recentment a la web *Religió en Libertad*— no són els rècords, ni els números, ni les xifres, sinó cadascuna de les ànimes reunides entorn de l'altar d'una parròquia d'un poble, que han viscut amb sorpresa l'alegria d'una eucaristia viva, d'una comunitat viva, d'una Paraula que es fa vida per ser duta per ells, testimonis d'allò viscut, als seus llocs d'origen, a les seves comunitats, a les seves llars, a les seves parròquies, reconstruint, com en temps de sant Francesc, una Església que en tants llocs decau per moments i que demana a crits aquesta nova evangelització per a la qual Medjugorje sembla ser el pla pastoral dissenyat per Déu.»

Més de mil espanyols

Més de mil pelegrins espanyols es van fer presents durant la 23a edició del Festival de Joves de Medjugorje, entre ells un bon nombre de catalans. Mariate Cordonet, de Girona, era el sisè estiu que es desplaçava fins a aquest singular santuari marià de Bòsnia i Hercegovina. Enguany, però, ha estat

«Mentre pregues en l'adoració al Santíssim, enmig de tanta gent, descobreixes que Déu és amor, i que qualsevol persona pot sentir aquest amor si obre el cor al Senyor i a la Mare de Déu»

la seva primera participació en la trobada de joves i per a ella ha representat una experiència inenarrable. «Mentre pregues en l'adoració del Santíssim —explica—, enmig de tanta gent, descobreixes que Déu és amor, i que qualsevol persona pot sentir aquest amor si obre el cor al Senyor i a la Mare de Déu.» «Durant el festival —continua dient Mariate— hem escoltat molts testimonis de persones que han obert el seu cor. Una família amb 16 fills, on el Senyor, a través de la seva Paraula, diu: "Deixeu que els nens s'apropin a mi." Aquesta família ens dóna exemple del que és tenir el cor obert a la Vida.» Per a aquesta jove de 31 anys, que ha compartit peregrinació amb un grup d'amics de Girona, «Medjugorje és font de nombroses gràcies que reps

no només durant la peregrinació sinó també després, quan has tornat a casa». Medjugorje és per a molts una escola, l'escola de Maria, una escola en la qual el pelegrí és convidat a emprendre, sense por, el camí de la santedat.

Miguel i Maria Teresa han repetit aquest agost per segon estiu consecutiu la seva participació en el festival. Han volat des de València i estan a punt de casar-se. Amb la preparació del casament no tenien clar si podrien peregrinar aquest cop, però la Gospa ho va arreglar tot perquè no faltessin a una trobada que ha ratificat encara més el seu futur compromís. «No hi ha cap lloc millor que Medjugorje per preparar els nostres cors per al dia més important per a nosaltres, el nostre casament!», confessaven entusiastes al seu blog *Medjugorje, donde el cielo toca la tierra*, «acabem de tornar i ja desitgem anar-hi novament. És sorprenent descobrir com ser uns dies en aquest poblet i transforma la vida. El cor se t'omple de goig, d'alegria, de pau... És increïble l'experiència tan forta d'amor de Déu i de Maria que vius allà! Les paraules es queden molt curtes per poder explicar el que allà, gràcies a Déu, hem experimentat!»

Finalitzada aquesta gran festa de la fe que és el Festival de Joves de Medjugorje, la majoria dels pelegrins s'acomia amb un «a reveure». Tot i que de procedències, carismes i sensibilitats molt diferents, se senten units en un mateix cor i un mateix esperit. Se senten família als peus de Maria, fillets seus estimats, i esperen tornar aviat per renovar la fe en aquesta terra marcada a foc per la presència maternal de la Reina de la Pau.

Costa d'Ivori

Sant'Egidio lluita contra la violència a l'Àfrica

La comunitat organitza una trobada per la pau a Costa d'Ivori

Redacció
Abidjan

«Per una ciutat més humana: no a la violència, sí a la pau.» Aquest va ser el lema de la trobada que el 28 de juliol passat la Comunitat de Sant'Egidio va convocar a Abidjan, la capital de Costa d'Ivori. L'objectiu era fer noves passes a favor de la pau i emprendre junts una campanya contra el clima de violència difusa que s'ha apoderat de nombrosos sectors de la societat després d'un llarg període de crisi política i social, i que va culminar en la guerra de fa un any passada la primera volta de les presidencials. En una gran ciutat com Abidjan s'han multiplicat en les darreres setmanes els episodis de violència entre joves i els casos de linxaments.

En el decurs de l'assemblea, la Comunitat de Sant'Egidio va oferir diversos exemples de com es poden curar moltes ferides en el teixit social i civil: la proximitat als infants del carrer els ajuda a tornar amb la família; els nens de les *bidonvilles* de nacionalitats diferents que creixen en un clima d'amistat a les Escoles de la Pau; els ancians abandonats als quals se'ls reconstrueix casa i un ambient familiar al seu voltant.

La trobada va comptar amb la presència destacada del P. Philippe Zongo, responsable internacional de la comunitat a Roma, que va animar amb força tots els presents a ser «artesans de pau», començant per l'amistat amb els més pobres. «És el camí —va subratllar el P. Zongo— per alliberar-se d'una "dictadura del materialisme" que obliga a pensar només en un mateix i divideix sempre la població perquè posa obstacles a la construcció de la pau i a l'inici d'una veritable reconciliació.» I va afegir: «Hem d'aprendre a viure junts i a estimar-nos. Mai no és tard per aprendre a estimar i per canviar.» El responsable internacional de la comunitat va afirmar també que la pau que ara busquen els ivorians no és possible sense Déu i va reconèixer que hi ha molta feina a fer en el camí

de la reconciliació. Alhora va recordar que «cap motiu pot justificar la violència». En el context actual del país, el P. Zongo va presentar la Comunitat de Sant'Egidio com a estendard de la cultura de la no-violència per la seva capacitat a través dels actes concrets d'amor i de perdó per transformar el cor de les persones violentes.

Manifest final

Un dels punts àlgids de l'assemblea va ser la lectura del manifest contra la violència que, al final de l'acte, van firmar tots els participants. «Tenim un somni —començava el manifest—: canviar el món.» I continuava: «No podem acceptar la violència. Ja n'hem vist prou. Àfrica ha conegut moltes guerres, no només les oficialment declarades: existeix avui dia, en la nostra societat, una violència difusa, a molts nivells.»

El manifest mostra un rebuig categòric a tot tipus de violència: «No hi ha cap raó que pugui justificar la violència. La violència porta tota la societat a la destrucció: contribueix a augmentar la pobresa, afavoreix la inestabilitat i la inseguretat i obre les portes de la guerra.» «Cal —afirma també— més tolerància, més comprensió, més confiança: és necessari construir la pau cada dia a la nostra societat.» Lluny de caure en el derrotisme, la Comunitat de Sant'Egidio a Costa d'Ivori, compromesa des de fa molts anys en la recerca de la pau i en l'amistat amb els més pobres, vol ser exemple que «un nou humanisme és possible»: «Àfrica té esperança. Àfrica vol renéixer. No a la violència, sí a la pau, per un món més humà.»

En el seu afany per treballar per la pau i en contra de la violència, els firmants del manifest es van comprometre a esforçar-se per la sensibilització i combatre amb l'única arma legítima, la paraula, amb aquells que fan ús de la violència. «Ens comprometem solemnement —acaba afirmant el manifest fidel a l'esperit de la Comunitat de Sant'Egidio— a treballar per la reconciliació; a afavorir la cohabitació i el diàleg entre els diversos pobles i ètnies i el respecte de totes les religions, i a preservar i promoure la pau a través de les nostres paraules i actes.»

«Àfrica té
esperança.
Vol renéixer.
No a la violència,
sí a la pau, per un
món més humà»

 CatalunyaCristiana

Podeu optar per l'edició digital: 65€ l'any
Doneu-vos d'alta a www.catalunyacristiana.cat

Subscribiu-vos-hi
per 124,80 € l'any

Desitjo subscriure'm al setmanari CatalunyaCristiana
durant un any (52 números)

Edició en català
 Edició en castellà

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

Forma de pagament

Únic pagament de 124,80€
per any

Dos pagaments semestral
de 62,40€

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària
(ompliu ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat   Oficina   DC   Compte   Data (dd/mm/aa)

□ □ □ □   □ □ □ □   □ □   □ □ □ □ □ □ □ □   □ □ □ □ □ □

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
CatalunyaCristiana
(Departament de Subscripcions)
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Punt de vista

Agustí Gallart i Teixidó Director de l'agència de notícies Flama.info
Membre de la sectorial Cristians per la Independència

Cristians per la independència

La recent creació de la sectorial de Cristians per la Independència dintre de l'Assemblea Nacional Catalana mereix algunes consideracions.

Els cristians al llarg de la història sempre hem estat presents en l'acció política i ho hem fet la majoria de les vegades de forma pública i convencional, militant en partits polítics siguin d'inspiració cristiana o no. L'actual UE va néixer pel compromís polític de cristians com Adenauer, Schuman i De Gasperi.

Avui, a Catalunya vivim una situació d'emergència nacional: ens volen residuals com a nació, ofegant-nos econòmicament i socialment. Ens cal, doncs,

generar una reacció des de la societat civil per instar els nostres polítics a l'abandó de les actuals regles de joc de la política espanyola, les estratègies de «qui dia passa any empeny» i els interessos partidistes, i assolir, d'una vegada per totes, que no ajornin més les solucions que tenim al nostre abast, les quals, per molt difícils que siguin, són millors que el futur incert d'un concert econòmic o pacte fiscal que mai no ens podrà donar satisfacció com a poble des del punt de vista nacional. Només cal recordar com ha estat tractat el darrer Estatut d'Autonomia de Catalunya aprovat per Parlament i referendat per tots nosaltres.

Quan una part important de la població viu en la marginació social, els cristians no podem mirar cap a una altra banda o esperar resignadament el futur. Hem de dir als nostres dirigents que, en polí-

tica, no tots s'hi val, que hi ha situacions que demanen el millor de nosaltres mateixos, que cal ser valents i, alhora, explicar els problemes —això darrer ja es fa a casa nostra—, però també cal ser-ho per albirar solucions.

Per nosaltres no té sentit que un país com Catalunya, que genera un 2% del PIB europeu i amb una renda per càpita prou important, no pugui valdre's per si mateix utilitzant els seus propis recursos, els quals, i encara que aquesta sigui una afirmació redundant, són ben nostres i no dels altres.

Des de la sectorial de Cristians per la Independència hauríem de moure tota l'energia que representa el món cristià que no milita

en partits polítics i posar-la al servei de la nació catalana marxant endavant, marcant el camí de la supervivència nacional als nostres polítics, ajudant-los a no abdicar del dret essencial d'una nació: el dret a ser perquè, com ens ensenya la doctrina social de l'Església, ningú —ni un Estat, ni una altra nació ni cap organització internacional— no està mai legitimat a afirmar que una determinada nació no és digna d'existir.

No veieu en aquesta proposta una aposta egoista, perquè una Catalunya independent ens ofereix la possibilitat de ser nosaltres mateixos en plenitud, mitjançant un exercici de regeneració moral que ens permeti posar fi a la pobresa de molta gent, deixar endarrere la crisi i consolidar els avenços en benestar social. Avui, la bona nova, per als cristians de Catalunya es diu, també, independència.

tàncies molt difícils del regne de Judà. El poble patí una davallada en tots els aspectes, tant socials com religiosos. L'època tingué una inestabilitat política total. En disset anys, van ser assassinats quatre reis. La corrupció moral i religiosa regnà a bastament. Osees va predicar al poble el retorn a la fe pura de l'Èxode. Ho féu amb paraules dures i també amb mots delicats i amorosos.

L'amor del Senyor pel seu poble és emocionant en el capítol 11 de la profecia d'Osees. Fixeu-vos-hi: «Quan Israel era un noi, me'l vaig estimar, d'Egipte vaig cridar el meu fill... Jo mateix vaig ensenyar Efraïm (Israel) a caminar agafant-lo pels braços, però ells no han reconegut que jo els he guarit. Jo els atreïa cap a mi amb llaços d'afecte i amor... m'acostava cap a ell i li donava menjar.» No hi haurà pas un retorn cap Egipte. Déu sempre fa anar la història endavant. No els mancarà la invasió d'Assíria. S'aixequeran molts estralls. Que els israelites renunciïn a les seves apostasies, que mirin cap al cel.

La lírica de la profecia esdevé commovedora: «Efraïm, com t'he de tractar? T'haig d'abandonar, Israel?... Això em trasbalsaria el cor, m'encendria la pietat. No cediré a la meva indignació, no tornaré a destruir Efraïm, perquè jo sóc Déu i no un home, sóc el Sant, present enmig seu... Vindran darrere meu, i jo, el Senyor, rugiré com un lleó; rugiré, i els meus fills vindran de ponent. Vindran des d'Egipte, com ocells; com coloms des del país d'Assíria, i els faré viure a casa seva. Ho dic jo, el Senyor.» Una profecia plena d'esperança. Osees té actualitat.

A propòsit de...

P-J Ynaraja Capellà del Montanyà
(ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

La crisi i les crisis ocultes

Amb qualsevol amb qui et relaciones, sigui com sigui o d'on sigui, en un moment o un altre, parles de la crisi que patim. La crisi, sense més ni més, evidentment que ningú no dubta que és la d'ordre econòmic. Els mitjans van començar parlant de la «bombolla immobiliària», van continuar les crisis bancàries i empresarials. Grans indústries i proveïdors també. Tots, d'una manera o una altra, hi estem implicats i en patim conseqüències adverses. Tot i que no sigui més que notar la coïssor de no poder ajudar del tot el qui necessita avui ajuda, perquè saps que demà hi acudirà un altre, al qual no podràs ignorar.

Si el problema és notori, el que sorprèn als qui no estàvem al cas és saber que la cosa ve de lluny. Tot satisfent interessos egoïstes o cercant prestigi, polític o personal, s'ha anat forjant el mal i un ja no sap en quin terreny trobar la veritat. Si es pregunta a qui és atès, ningú no sap respondre sobre quan acabarà la crisi. I mestrestant, el problema de pagar el lloguer del pis, l'electricitat, l'aigua o l'imprescindible menjar diari és una experiència dolorosa, de gent cada vegada més propera a un mateix.

Personalment, la decisió primera i elemental que he pres és exigir-me una austeritat més gran. En alguna cosa més podré ajudar monetàriament i sé que el meu gest, compromès en presència de Déu, millorarà una mica la nostra degradada actualitat.

Saber el que són els diners crec que és més difícil que entendre el misteri de la Santíssima Trinitat. Sóc d'aquells que de petit m'explicaven que per evitar pes, el Banc Nacional guardava a la seva cambra cuirassada lingots d'or i imprimia papers que hi equivalien i que eren fàcils de portar. Pobre i ingenu de mi! Malgrat no tenir ni idea del que són els diners, recordo la definició que li donava León Bloy, l'ogre místic: «Els diners són la sang del pobre.» D'aquí que senti per ell respecte, més que afecte. Confesso que porto a la butxaca la peça imprescindible que em permetrà fer servir el carret de l'hipermercat i la targeta de crèdit. En aquestes circumstàncies, no em pregunto si en tinc, de diners, interrogant que em podria portar a compres inútils. M'interrogo: «Comprar això, malgrat que segurament puc fer-ho, és un comportament cristià?» La consciència és més exigent que els bancs a l'hora que el capital flueixi. Vet aquí un exemple. Fa anys, quan al meu ministeri sacerdotal hi afegia el de professor de Religió, ofici que resulta més ben remunerat, va coincidir que als grans processadors, els de targetes perforades i xarxes de nuclis magnètics, els van succeir els PC i els Mac. El seu preu, tot i ser elevat, era al meu abast. Em vaig preguntar una vegada i una altra: «És cristià que em compri un ordinador?» La resposta en aquells temps era sempre la mateixa: «Si t'ho plantejges així, sincerament, no.» Posteriorment va canviar i avui em resulta imprescindible l'ordinador.

Fins aquí el meu comportament personal que, tornó a repetir, és ajudar a través d'institucions o directament persones que passen necessitat i sé que no m'enganyen, a la qual cosa hi afegeixo la meua vida, que procuro que sigui austera, sense que arribi a passar gana. Algú m'ha dit que un signe d'aburgement és tenir cotxe, a la qual cosa immediatament he respost que no, que si no en tingués, hauria de sol·licitar que em recollissin a casa o agafar un taxi per poder anar a celebrar missa, tenint en compte que algun dels llocs dista de l'altre 23 kilòmetres. No tenir vehicle, en el meu cas, seria un luxe. Però hi ha una altra crisi, més perillosa encara. La propera setmana en parlaré.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova Degà del Capítol Catedral
de Barcelona

Actualitat d'Osees

L'Església recomana la lectura de la Sagrada Escripura als fidels. Però, segons em deia un senyor en el diàleg d'una conferència, no sempre resulta fàcil. Em posava, com a exemple, la guerra, tan present en l'Antic Testament.

La lectura de la Sagrada Escripura resulta seductora. Primer, cal mirar de conèixer les circumstàncies de la situació històrica en què succeí el relat. Segon, adonar-se que la Revelació ha estat gradual i que, per tant, la interpretació de tots els textos s'ha de fer a la llum del Nou Testament. Fixeu-vos que cada diumenge la primera lectura —de l'Antic Testament— es relaciona amb l'Evangeli. Tercer, la Bíblia s'ha de llegir amb empatia o simpatia; amb tendresa. La lectura del Llibre Sagrat, atesos aquests principis, arriba a ser, fins i tot, molt divertida.

Avui, a l'Ofici de lectura, hi ha un fragment deliciós i amable de la profecia d'Osees, un profeta que va haver de parlar, en nom de Déu, en unes circums-

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
 viqui70@yahoo.es

Vellesa privilegiada?

Això vaig pensar ahir quan, en sortir de les «colònies d'estiu» amb les meves germanes d'infermeria, vaig trobar-me amb una velleta del meu barri. La seva eskena és un signe d'interrogació. Sembla que carregui sobre les seves espatlles el treball de molts anys i la resignació d'una vida que no ha estat fàcil i ara acaba amb una solitud indesitjable.

És per això que cada any dono més gràcies a Déu, quan m'acosto a aquesta edat, per la meua vida en comunitat. Mentrestant, també dedico un temps de vacances a fer la vida una mica més agradable a les meves germanes. Aquest any no les hem pogut portar fora, perquè el transport es fa cada vegada més difícil precisament per l'espai que necessiten les seves cadires de rodes i els caminadors. És per això que hem inaugurat unes «colònies urbanes» que les han fet gaudir de festes, pallasos, titelles i projeccions.

Però el que més m'agrada d'aquests dies i de les hores que passo amb les meves germanes durant l'any, no són només aquests moments festius que tant ens agraeixen, sinó les lliçons que ben sovint rebo de totes i cadascuna. Avui mateix. Estàvem llegint unes pregàries —també els animem l'esperit, és clar— i una germana que sovint plora com un nen petit sense cap causa aparent, ha començat amb els seus gemecs. Aleshores, he pogut contemplar una bonica escena. A la cadira de rodes del seu costat seia una altra germana que aparentment no està amb plena capacitat mental i gairebé no parla. En veure-la plorar, es gira, la mira, i allargant la mà per agafar-li la seva, li fa un bell somriure, acaronent-la amb una immensa tendresa. Els gemecs de la interpel·lada s'han esvaït i així han continuat una bona estona: agafades de mà des de les seves respectives cadires de rodes. No sabem el que hi ha dins del cap de totes dues, però està clar que, almenys, no han perdut la capacitat d'estimar-se com a germanes. Quina alegria més plena!

Una altra germana, aquesta amb més mobilitat, no para de donar-nos les gràcies per tot. Té una admirable actitud de servei que conserva malgrat les seves disminucions. Ja sortíem de la sala i ens va aturar pel passadís per dirigir-nos unes paraules que ens van arrencar un somriure per la seva meravellosa simplicitat. «Jo prego molt per vosaltres i pel vostre barri. Cada dia li dic alguna cosa al "papà Déu".» Des de fa un temps és la seva manera d'expressar-se quan parlar del Senyor. Sempre li diu «papà». És l'expressió més genuïna de l'abbà que Jesús ens va ensenyar. I, com donant-nos una explicació a la seva manera de tractar-lo, ho torna a repetir i ens diu: «És que, sabeu?, Ell i jo som molt amics, molt.»

És per tot això, per la bondat i l'amor de les meves germanes d'infermeria, per l'amistat i la germanor, pel sentit de gratitud i... per la simplicitat d'algunes de les seves velleses, que dono gràcies a Déu en viure la vida comunitària.

Zoom

Eduard Brufau

La violència a Síria fa més d'un any que dura i tots dos bàndols, encegats per l'odi, estan disposats a fer servir els mitjans que calgui per aconseguir la destrucció total de l'enemic. La conseqüència directa són els milers de morts i ferits, els centenars de milers de refugiats i la ruïna progressiva del país. De moment ni la comunitat internacional ni l'ONU no han aconseguit cap pas significatiu cap al diàleg i la pau.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
 llserrall@gmail.com

Medaller olímpic

L'encanteri del Jocs Olímpics de Londres 2012, després d'apagar-se la darrera flama del pebeter, deixa bons records que volen ser capitalitzats per polítics i institucions diverses. També s'obre ara un espai a la reflexió i a la mirada atenta, sense experimentar la pressió insuportable i els comentaris de la TVE que els ha transmès, sovint més d'aficionats que de professionals. El nacionalisme a ultrança i la fascinació per les medalles han relegat a un segon pla les proeses d'atletes i esportistes, instrumentalitzats per causes superiors. La mateixa cerimònia de clausura, amb el domini magistral que els britànics tenen de la música i dels escenaris, ajudats per una pirotecnia digital de grans efectes visuals, es va convertir més en un macroconcert de velles glòries que una cloenda olímpica i va mostrar una immensa bandera britànica al centre de l'estadi durant gran part del temps.

Una ullada al medaller. S'han repartit 957 medalles, agrupats els tres colors dels metalls. Un total de 80 estats, dels més de 200 que hi han participat, han obtingut alguna medalla. Els deu primers han obtingut 525 medalles, que representen el 54,85% del conjunt, més de la meitat. Entre els 20 primers s'han penjat 683 medalles amb el 71,36% del total. Només els dos primers, els Estats Units i la Xina, han guanyat el 20,06% de les medalles. Si mirem el medaller des de la perspectiva geogràfica i política, el món anglosaxó (EUA, Gran Bretanya i Austràlia) representen una gran potència. Europa ocupa 6 dels 10 primers llocs i la meitat dels 20 primers. Àsia, amb la Xina i Corea del Sud, aconsegueix dos llocs entre els deu primers, i 5 llocs entre els 20 primers. Només dos més entren en aquests 20 primers: Cuba i Jamaica. Les medalles responen normalment, de manera especial en els primers llocs, a potències econòmiques. Unes, basades en la força de la societat. Unes altres, fonamentades en dictadures o règims totalitaris. Aquests fan servir el triomf esportiu per a l'exaltació pròpia i el rentat d'imatge. Sempre ha estat així i encara es manté avui. En altres casos, els resultats obeeixen a l'existència de talents excepcionals, com passa amb Jamaica. Llatinoamèrica i Àfrica, amb les excepcions de rigor, aconsegueixen resultats testimonials. Espanya, amb 17 medalles, ocupa el lloc 21. La contribució de Catalunya arriba al voltant del 50% de les medalles aconseguides per la delegació espanyola. El paper de les dones ha estat determinant per mantenir la posició al tauler. El Brasil, amb el lloc 22 i amb el mateix nombre de medalles que Espanya, pujarà probablement posicions en acollir els propers Jocs Olímpic a Rio de Janeiro. Economia i Esport tenen molts nexes d'unió. Política i esport, malgrat les hipòcrites recomanacions que no s'han de barrejar, també.

Waterpolo femení i natació sincronitzada, per posar dos exemples magnífics de la delegació espanyola, quasi íntegrament formades per atletes i esportistes catalanes, es tornaran a enfonsar en l'anonimat. TVE, amb els seus telediaris, tornarà a la rutina. Primer, més minutatge i empatia per a glòria del Reial Madrid. Segon, amb menys minutatge i a més distància, per al FC Barcelona. Els altres, mer farciment, menys quan personatges com Alonso i Nadal aconsegueixin triomfs en automobilisme o tennis, que serveixin de sedant per a una audiència angoixada per la crisi econòmica i les retallades socials. Mentrestant, la candidatura de Madrid continua imparabile encara que Espanya estigui al llindar d'un rescat europeu, sense seguir l'exemple d'Itàlia que, per coherència, va retirar la candidatura de Roma.

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA

(EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

(EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA

PROVÍNCIA ECLESIASTICA DE BARCELONA

(EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL

24 H AL DIA

Informeu-vos-en al telèfon: **934 092 810** Fax: **934 092 775**,
 c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 Barcelona
 e-mail: publicitat@catalunyacristiana.cat

Des del monestir

Boca de mel

El dia 20 es va escaure la festivitat de sant Bernat de Claravall, altrament dit «doctor mel·liflu». I aquests darrers dies s'ha col·locat —o està a punt de col·locar-se— a la façana del temple de la Sagrada Família de Barcelona una imatge seva, de molta força, obra de l'escultora Montserrat Garcia i patrocinada pels cistercencs i cistercenques de la nostra pàtria i també de l'Estat espanyol. L'esdeveniment em mou a fer algunes consideracions sobre aquest sant, que va acaparar per a ell tot sol el segle XII.

1. Sant Bernat no és el fundador dels cistercencs. És l'inspirador, dins el moviment monàstic sorgit de Cister, d'una nova línia que podríem anomenar bernardina o claravalliana. No tots els cistercencs s'identifiquen amb aquesta línia. Els qui posaren els fonaments del moviment cistercenc, que neix de la relectura feta al segle XI-XII de la Regla benedictina, són sant Robert de Molesmes, sant Alberic i sant Esteve Harding.

2. Sant Esteve Harding, poc conegut, és el qui va consolidar Cister i va imprimir al nou orde els seus trets fonamentals. És un humanista, un monjo culte, amb una espiritualitat delicada i elegant. Li devem una de les primeres edicions crítiques de la Bíblia, l'anomenada Bíblia de sant Esteve Harding, i també les primeres edicions crítiques dels llibres litúrgics per als monjos cistercencs.

3. La personalitat de sant Bernat contrasta fortament amb la de sant Esteve. A Bernat li fa por l'ensorrament del seu món monàstic tradicional, fonamentat en unes seguretats que els nous corrents de reflexió teològica —l'escolàstica incipient— i també els canvis socials que s'anuncien, poden fer trontollar. Llegeixi's així el seu dur enfrontament amb Abelard, i amb altres, representants d'aquest nou corrent

teològic. Bernat és conegut també per haver predicat la croada.

4. Sant Bernat fou un òptim lector de la Bíblia, i la va comentar com un mestre, fidel a la més genuïna tradició de la *lectio divina*, des d'Orígenes. Tot allò que diu als monjos, això és, la seva teologia mística i la seva espiritualitat, ho poua d'aquesta font.

5. Va encarregar la reforma del cant gregorià a un teòric de la música del seu segle, el qual, a partir d'una teoria basada en la racionalitat dels modes gregorians, va corregir tot el repertori i va deixar el cant cistercenc més o menys tal com ha arribat als nostres dies. Aquest criteri de racionalitat, sant Bernat el va aplicar també a l'àmbit de l'arquitectura, despullant-la de tot element superflu. Un aspecte, aquest, que contrasta vivament amb l'estètica de la Sagrada Família, amb la qual, a partir d'ara, haurà de conviure. Potser per això la seva estàtua, fins ara, s'ha resistit a ser-hi instal·lada.

Lluís Solà
Monjo de Poblet

La sal de la terra

Lentitud

Segons l'antropòleg i monjo de Montserrat Lluís Duch, un dels trets que caracteritza la nostra època és la hiperacceleració del temps. El ciutadà percep que viu a un ritme desmesurat, que no pot pair correctament les vivències i les experiències que pateix. Té la sensació de no arribar, de no poder concloure res, perquè s'interposa una urgència que demana tota l'atenció. Poc o molt, tots patim la impressió de viure dins d'un tren que corre a alta velocitat i que ningú no sap exactament cap a on va.

La percepció del temps és un fenomen subjectiu que va íntimament lligat a l'activitat. Com més activitat, més veloç passa el temps. Durant el curs laboral, sentim que les setmanes volen una rere l'altra, de tal manera que, sense adonar-nos-en,

tornem del cap de setmana i ja estem de nou a la feina fent el mateix, asseguts a la mateixa cadira. Les vacances haurien de ser un temps especialment valuós per gaudir d'un valor poc de moda: la lentitud. Canviar el ritme, els contextos, les converses, les activitats és ja fer vacances. Es tracta de fer el que no podem fer durant l'any, però fer-ho més lentament, fruit de cada gest, de cada visió, de cada sensació.

Passejar, per exemple, requereix lentitud. El ritme apressat no permet gaudir del paisatge, dels detalls del camí, de la fressa del bosc. Les vacances, tal com jo les concebo, són, sobretot, un gran dipòsit de temps, de temps per gaudir amb els que

s'estima i de temps per fer allò que durant l'any hem de fer a corre-cuita, perquè hi ha moltes altres obligacions i urgències que no poden esperar. Fer vacances és disposar de temps, d'un temps que no cerca la rendibilitat, d'un temps que es dona generosament als altres sense esperar res. És prendre's temps per fer els processos quotidians amb lentitud. És llevar-se lentament, esmorzar lentament, cuinar amb lentitud, menjar amb lentitud, dialogar sense presses, passejar sense mirar-se el rellotge, fer sobretauls com les d'abans, pregar lentament, contemplar els paisatges sense haver de córrer, llegir el mateix paràgraf del mateix filòsof una vegada i una altra, assaborir un bon vi i un bon formatge amb parsimònia. Lentitud: heus aquí el mot.

Francesc Torralba
Professor de Blanquerna-Universitat
Ramon Llull
Consultor del Pontifici Consell
de Cultura

Mirada al món

Cada dia ens morim una mica

Des que naixem comencem a morir, o dit d'una altra manera, la condició d'estar vius és que ens morirem, una cosa va unida a l'altra. Tot i això no estem acostumats a veure el tema de la mort com una cosa propera. Essent tan òbvia, no veiem la mort, o no volem veure-la. Els humans —i en general els animals— necessitem dormir un temps proporcional al que ocupem en la vida activa. La part del dia i de la vida en què dormim no és una part productiva, però sense aquest descans seria inviable suportar la resta de les activitats. Tots hem comprovat que això és cert, quan un dia estem més cansats del que és habitual i l'endemà hem de fer vida «normal».

Viure descansat inclou dormir les hores que correspon, i fer-se el propòsit de viure de manera

plena requereix la consciència de la mort. Un exercici per prendre aquesta consciència és imaginar com seria la quotidianitat immediata sense nosaltres. Fer-nos la pregunta: «Si jo em moro ara mateix, tot d'un plegat, què passaria?» i amb llapis i paper prendre nota de tot allò que pensem que podria passar. Aquest exercici és molt saludable, de ben segur ens produirà sensacions fortes, especialment si pensem en les persones que més estimem, però val la pena fer-lo perquè forma part d'una escola de vida i a més a més és realista. Les persones no som imprescindibles i lluny de ser-ho, una cosa real és que ens moriem i no se sap quan.

Com ens preparem per morir i per tenir una vida plena? Descansant tots els dies les hores corresponents; fent les coses amb ganes i gaudint-ne, fins i tot les que no ens agraden; dedicant temps a les persones estimades; deixant arreglats els possibles temes que involucren tercers (herències o deutes); solucionar temes afectius que provoquen odis i rancúnies; donant tot allò que no necessitem; concretant aquells desitjos que sempre hem volgut realitzar... Possiblement, si ens aturem a reflexionar en el tema, tots tenim més d'una o dues coses pendents. No les deixem per a «més endavant», no sabem res del «més endavant». Les vacances i els caps de setmana llargs són una de les millors oportunitats per fer aquests exercicis!

Elisabet Juanola Sòria
Periodista. Institut de la Pau
Armando de Ramón. Murtra
Santa Maria dels Àngels (Xile)

L'arquitecte de Déu

És una bona notícia que s'hagi fet un pas endavant en el procés de canonització de l'arquitecte, servent de Déu, Antoni Gaudí. De moment, el que s'ha presentat a Roma és la seva biografia documentada, elaborada per Josep M. Tarragona. Tot seguit, i en el moment oportú, presentades i confirmades les virtuts viscudes heroicament per l'il·lustre arquitecte català, podria ser nomenat venerable.

Després d'haver-se demostrat un miracle fet per la seva intercessió, ben comprovat i analitzat per persones competents, es podria passar a la fase de la beatificació. L'anomenat «arquitecte de Déu», si aconseguís de l'Altíssim un altre fet extraordinari i inexplicable, vindria a formar part del santoral de l'Església catòlica mitjançant la canonització.

Penso que podem demanar-li petits i grans favors, i espero que puguem contemplar-lo als altars en un futur ben proper.

AMÈLIA MORERA
Igualada

L'atur i els milions

Es parla molt de milions, tant si es tracta de diners, com si es tracta de persones. Tants milions d'aturats, un tant per cent dels milions a l'atur ha trobat feina, s'incrementa en tants milers, es rebaixa en tants centenars, però continuen a l'atur tants milions...

Hem pensat mai que cadascun d'aquest gruix de xifres és una persona? Molts d'ells amb la seva tragèdia personal i/o familiar, la seva preocupació, el seu esforç per superar molts obstacles, el desencís de no veure la sortida del túnel en què es troben...

Ens hem acostumat tant a les xifres que moltes vegades no ens deixen veure i considerar el drama humà.

M. DOLORS PUIG USTRELL
Terrassa

Èxit dels Jocs Olímpics

Necessitàvem medalles.... I van arribar. A qui es refereix aquest plural majestàtic? És fàcil atribuir-nos mèrits per alguna cosa que no hem fet personalment o de manera més o menys directa. Felicito els qui han fet possible aquests metalls, però sóc conscient que cadascun de nosaltres hem d'aconseguir les nostres pròpies medalles. Per sentir-nos satisfets de la nostra vida no val justificar-nos amb el fet que la culpa dels fracassos és dels altres i els assoliments són personals.

Aquesta actitud pot servir-nos durant uns quants anys, però no estarem plenament satisfets si no aconseguim, amb el pas del temps,

Riquesa de l'Església

Sóc un prevere del bisbat de Girona, actualment jubilat, de 85 anys, amb la sort de poder viure amb la meua germana a Calella. A Catalunya som un «exèrcit» de preveres retirats quan els nostres bisbes passen treballs per atendre les seves comunitats parroquials. Aquest «exèrcit» som els d'aquella època en la qual cada any s'ordenaven grups de vint o més diaques a cada diòcesi.

Aquests preveres no som una força perduda i anònima, sinó una riquesa de l'Església que està pregant al Senyor per les vocacions sacerdotals. Ens dol haver deixat tantes comunitats sense la presència i el servei del sacerdot. Estem en comunió amb elles, com estem en plena comunió amb l'Església universal, amb el bisbe i amb el papa Benet.

A molts sacerdots que pensen que ja se'ls ha acabat tot: és precisament ara quan ens toca fer el que hem ensenyat i recomanat tantes vegades als nostres feligresos i als malalts i/o ingressats als hospitals. Estem —i perdó—, en el temps afegit, com es diu en el futbol, i l'hem d'aprofitar per fer un gran «gol».

Mn. JOSEP M. MIR i TEIXIDOR
Calella

lluitar per alguna cosa que valgui la pena. Això exigeix, com en l'esport olímpic, esforç, treball constant, renunciés diàries, superació davant de les adversitats...

PILAR CRESPO ÀLVAREZ
Tarragona

Avancem en el respecte a la vida?

M'ha agradat que el sentit humà de respecte i protecció envers el més feble comença a sentir-se arreu. Vaig sentir fa pocs dies el Sr. Alberto Ruiz-Gallardón i per primera vegada vaig tenir confiança que es podia fer una llei positiva i digna. Tota la meua solidaritat perquè s'avanci en el respecte i la protecció de la vida del no-nascut, sigui quin sigui el seu estat. És una vida, val la pena.

MAYTE B. PUJOL
Barcelona

Els drets humans

Voldríem que els drets humans imperessin arreu del món. Això no obstant, no deixem de fabricar armament per vendre'l als països pobres i necessitats perquè es destrueixin entre si i es vegin vençuts i desamparats. Com a conseqüència, els països desenvolupats tenen la força del guanyador i els països

destruïts necessiten la nostra ajuda i cauen sota la nostra sobirania.

Si som conscients del que fem, si us plau, no siguem tan inhumans. Cal aplicar bé i a consciència els drets humans, sense marginar ningú, sigui del color que sigui. Tot això ho hem de tenir en compte i no aprofitar-nos de les mancances dels desamparats. Hi ha pobles que han tingut un comportament molt inhumà. Hem de ser-ne conscients i mirar d'evitar-ho en el moment oportú, i ajudar aquesta pobra gent.

SALVADOR PAÑELLA LONGAN
Barcelona

Llibertat sense Déu

Parlant amb una persona amb estudis, li deia que cap a l'any 1950 hi havia a casa nostra molta religiositat i un òptim ordre moral. Ell em va dir que això responia a una sola raó: hi estaven obligats.

Ara som lliures de seguir o no la llei moral, però som esclaus dels defectes i la desorientació per manca de formació religiosa. És inútil esperar que qui no té formació pugui complir amb els deures cristians i humans.

La llibertat sense Déu és el pitjor dels esclavatges.

JAUME VALLS
Barberà del Vallès

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Menjar el Crist

Hi ha algunes expressions a l'Evangeli que em costa molt d'entendre. Jesús diu que «hem de menjar-nos-el». Què vol dir exactament? No valdria més traduir aquestes expressions en un llenguatge més entenedor per als oients d'avui? Fins i tot, quan sento proclamar «qui menja la meua carn i beu la meua sang...» no puc evitar una certa esgarripança. Potser en temps de Jesús parlar així era normal...

Fa poc, el Sant Pare, referint-se a la traducció de les paraules de la Consagració, concretament a la conveniència de traduir «per molts» en lloc de «per tots els homes», deia que calia ser fidels a l'expressió de Jesús, encara que ens causés aquesta estranya impressió que vostè experimenta. Crec que és una observació important. La traducció del text bíblic ha de ser el més exacta possible. I això no obsta, tot al contrari, que després s'expliqui adequadament. No cregui que en temps de Jesús fos gaire més diferent. De fet, aquestes expressions de Jesús que vostè comenta van causar molta perplexitat i, fins i tot, escàndol als seus interlocutors. Jesús ho sabia. I Ell, que era un bon mestre a l'hora de parlar al poble, escull deliberadament unes expressions que xoquen. També, els primers cristians van patir les males interpretacions d'alguns pagans que els acusaven de ser antropòfags. Per tant, deixem el text tal com està i mirem d'entendre'l, que d'això es tracta.

L'analogia de l'alimentació és molt significativa. Es diu que ens convertim en el que mengem i tots sabem la relació entre bona alimentació i salut. L'aliment material que prenem s'integra i es transforma en nosaltres mateixos. També passa amb l'aliment «cultural»: les propostes, idees, maneres d'entendre la vida que ens arriben per tants camins també acaben integrant-se en nosaltres i configurant el nostre ésser. Els filòsofs antics deien que hom es converteix en allò que contempla. Jesús ens parla a l'Evangeli d'un aliment que té una potencialitat extraordinària: donar vida eterna. Cap aliment d'aquest món no ho pot aconseguir, saciant la set d'eternitat i de vida que té tot home. Jesús és aquest aliment. Per això hem de menjar-ne, és a dir, assimilar-lo i integrar-lo en el nostre ésser. I això esdevé en primer lloc en la fe. Menjar el Crist significa en primer lloc creure en Ell, en El qui l'ha enviat i acceptar-lo com a Salvador. Per això diu Jesús que els qui creuen tenen la vida eterna, perquè el tenen a Ell i amb Ell al Pare que l'ha enviat i a l'Esperit que ens el comunica. Menjar, compartir la taula, era un acte molt important. Suposava entrar en comunió amb les persones amb qui es compartia la taula. Menjar el Crist suposa també això: viure en comunió amb Ell. I tot això es realitza en plenitud en l'Eucaristia quan la Comunió eucarística és expressió de la comunió de fe i vida amb Jesucrist.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a: elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 -
25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les *vint línies* mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar-hi l'adreça i el telèfon. Catalunya Cristiana es reserva el dret de publicar les que consideri oportunes i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

Programació 2012

Club⁺amics

Associació d'Amics de Catalunya Cristiana

Pelegrinatges

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Terra Santa

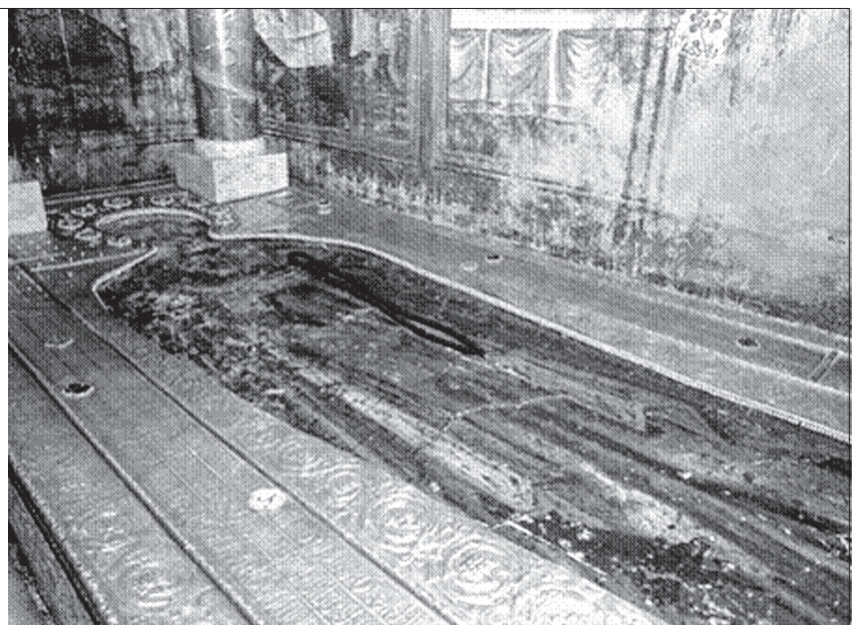
Del 30 novembre al 7 de desembre

Expedicions culturals

GEÒRGIA Terra cristiana al Caucas

De l'11 al 17 d'octubre

Celebracions religioses a
Mtsakheta

SRI LANKA: De l'1 al 9 de novembre

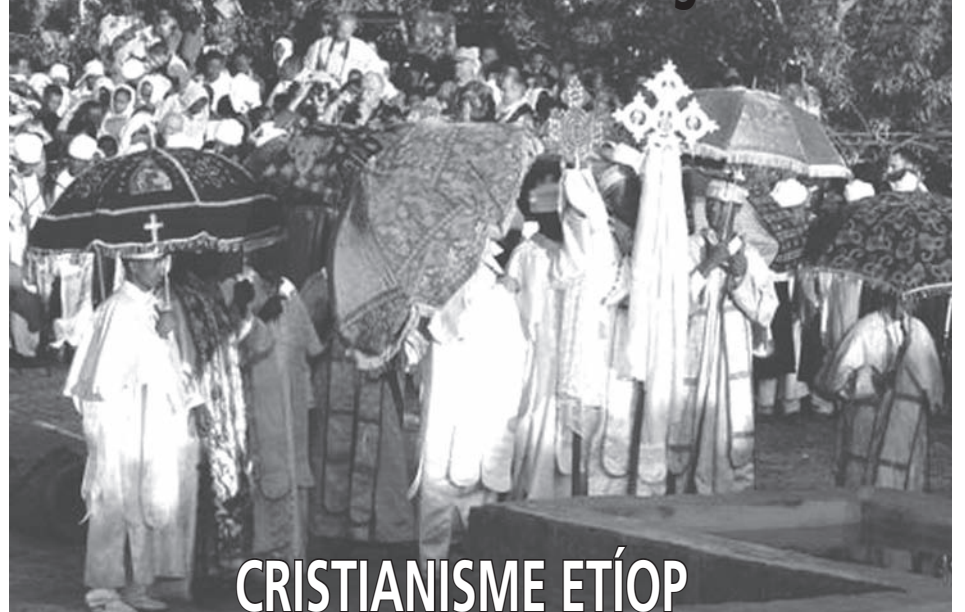
l'esperit de l'antiga Ceilan

La ruta colonial de les
espècies al cor de l'Índic

L'actual **SRI LANKA** és l'antiga **CEILAN**, una illa al sud del continent indi que ens ofereix l'oportunitat d'endinsar-nos en una magnífica ruta a través de plantacions d'espècies, parcs nacionals on gaudirem d'un safari entre elefants, meravellosos paisatges de muntanya entre plantacions de te, les antigues capitals del regnes singalesos, etc. Tot envoltat d'un dels paisatges més impressionants d'Àsia on la selva més verda i una atractiva costa tropical són la llar d'un poble amable i hospitalari on actualment regna la pau i l'harmonia entre cristians, budistes, hindús i musulmans.

ETIÒPIA Del 12 al 24 de gener 2013

CRISTIANISME ETÍOP

Celebració de l'Epifania-TIMKAT- a
la Jerusalem africana-LALIBELA

Places limitades

Club+amics
Comtes de Bell-lloc 67-69
08014 Barcelona

Tel: 93 409 27 00
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

[CatCristEstiu]

SUPLEMENT D'ESTIU CULTURAL I SOLIDARI

NÚM. 9

Guspies d'espiritualitat

Família i amics: quin tresor!

Càrol Garcia
i Murillo

És ben cert que la malaltia no és només de qui la pateix, ja que també repercuteix i, potser molt més del que ens podem arribar a imaginar, en els qui conviuen amb la persona afectada. En el meu cas, em refereixo a tots els que m'envolten i m'acompanyen en el meu dia a dia des de fa uns quants anys.

Admiro la manera com la mare i l'Imma principalment, però també la resta de germans i nebots, s'han adaptat a la situació que em toca viure i a tot el que això comporta. A banda de les obres per condicionar la nostra vivenda i facilitar-me l'accés a la majoria d'espais, també han hagut de modificar molts dels seus plans i activitats a causa dels meus freqüents ingressos hospitalaris i de la meua debilitat. Tot això significa haver d'adaptar la seva situació i la seva vida personal a les meves necessitats. Que fàcil sona en escriure-ho... però en el dia a dia no n'és tant!

Pel que fa a la meua família, reconec que és una gran sort que sempre ens hagi caracteritzat un sentit de l'humor envejable que ens ha ajudat a viure aquesta realitat d'una manera, si més no, simpàtica i optimista, sense lamentacions ni dramatismes. Tanmateix, tocant de peus a terra, sóc molt conscient, i per descomptat ells també, de la gravetat de la meua discapacitat i del meu estat tan delicat.

Ha estat dur per a una dona jove acceptar el mal-estar físic, la baixa mèdica consegüent i tantes dilatades hospitalitzacions. En definitiva, sovint m'és molt difícil assumir la meua situació i admetre tantes sotragades en el ritme de vida. Ens ha canviat tant a tots! Però, a pesar de la seva duresa, intento que les meves mancances físiques no em descoratgin a fi d'afrontar el present i el futur amb serenitat. Ara bé, no ho puc aconseguir tota sola: són aquells que tinc a prop els que fan que no perdi l'esperança de continuar endavant sense neguits i amb la mateixa il·lusió que m'ha acompanyat fins ara.

Afortunadament, i malgrat les incomoditats i restriccions inevitables, la meua situació no ha afectat en absolut les meves relacions socials. Els amics de la infància, els dels temps "joves", els d'estudis, els que ens trobàvem a les festes universitàries, els de feina, els que deixava a l'Àfrica... TOTS segueixen de molt a prop cada minut que lluito per avançar sense por. I em resultaria impossible continuar el meu camí sense la seva presència. Són al meu costat i m'esforço a mantenir contacte amb companys i amistsats, tot i tenir en compte la distància, només física, que ens separa.

Des de la meua cadira, des del llit, és evident que no puc deixar-me anar sobre la neu a gran velocitat,

com ho feia abans; que no puc sortir a ballar ni a fer excursions amb bicicleta; ni puc dedicar-me al món de l'audiologia, que tant enyoro; ni tampoc puc saltar al ritme del tam-tam, ni tantes altres coses... Però cada cop que imagino o veig algú gaudint de qualsevol d'aquestes activitats, sento que d'alguna manera jo també hi participo. Si tanco els ulls em puc sentir com una trapezista que fa tombarelles a l'aire, que vola, que toca el cel amb la punta dels seus dits, que sent el vent a la cara i que no té por de caure perquè té una gran xarxa a sota que la protegeix i la pot recollir si cau. La meua família i els meus amics són la meua xarxa, els que em donen seguretat i empenta i els que em recullen quan caic i no em deixen fer-me mal. El seu afecte, les seves paraules, el seu suport, la seva companyia són els nusos de la meua xarxa invisible. Són el meu tresor.

Dono gràcies a Déu per tots els anys passats, per totes les experiències viscudes, per haver pogut viure en primera persona el risc, la velocitat, l'esport, la dansa, el món laboral. Dono gràcies pel meu cos, per la meua salut, per la meua fortalesa que em van permetre disposar la meua vida a la seva voluntat. I ara, encara més, dono gràcies a Déu per la meua xarxa, pel meu tresor, que cada dia que passa adquireix més solidesa i és més valuós.

Curiositats històriques

Jacint Verdaguer, tercerol dels caputxins

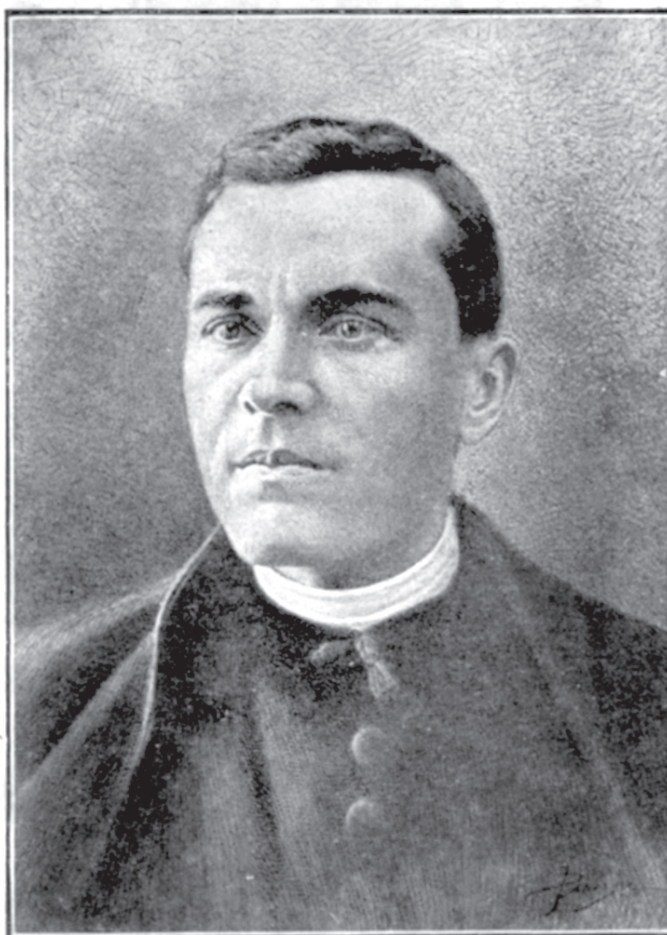

Fra Valentí Serra de Manresa
Arxiver dels caputxins de Catalunya

El traspàs del sacerdot i poeta Jacint Verdaguer, ocorregut el dia 10 de juny del 1902 a Vallvidrera, va commoure el poble català. En preparar la cerimònia exequial, una de les més multitudinàries que s'han viscut, i per tal de poder satisfer els desigs reiterats de mossèn Cinto de ser amortallat amb l'hàbit franciscà, atesa la seva vinculació al terç orde, s'acudí al convent de caputxins de Sarrià a sol·licitar un hàbit per poder amortallar el cadàver de Jacint Verdaguer. L'any 1902 era guardià, o superior de la comunitat caputxina, el P. Miquel d'Esplugues, qui demanà a fra Jacint de Barcelona que li lliurés, per al seu homònim Mn. Cinto, l'hàbit que, pocs dies abans, havia estrenat en ocasió de la primera missa.

L'any 1912, deu anys després del traspàs de Mn. Cinto, quan el P. Jacint de Barcelona va haver de refer els arxius del terç orde que depenien dels caputxins de l'Ajuda (santuari situat a la Barcelona vella), greument afectats pels estralls de la Setmana Tràgica (1909), en l'escriure la història i crònica de les activitats de la congregació del terç orde ubicada a la capella de l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona, hi volgué remarcar la vinculació de Mn. Cinto Verdaguer amb l'esmentada congregació de tercerols:

«En 15 de Enero de 1888 yá instancias del Rdo. Sr. Prior del Hospital de Sta. Cruz, Dr. D. Pablo Roca, Pbro., de los Hermanos y Hermanos del mismo establecimiento y de varios devotos del Sto. Fundador [Francisco de Asís]; el Rdo. Fray Fermín de Centellas, por autorización y beneplácito del Rmo.

Jacint Verdaguer captat per la ploma de J. Pahissa.

P. Fray Joaquín de Llevaneras, fundó e instituyó esta congregación de hombres y otra de mujeres. Ha contado en el número de sus asociados al Rdo. D. Jacinto Verdaguer (q.s.g.h.), príncipe de los poetas catalanes, quien compuso L'Atlàntida, el Canigó é innumerables composiciones místicas y varios poemas, entre ellos el titulado Sant Francesch, espléndidos ramilletes de poesia franciscana que dedicó a sus hermanos terciarios.»

Jacint Verdaguer, durant el seu llarg sojorn a Barcelona, participà habitualment de les activitats congregacionals dels tercerols de l'Hospital de la Santa Creu; grup de terciaris dirigit i animat espiritualment pels frares caputxins del santuari barceloní de l'Ajuda (ubicat al carrer de Sant Pere Més Baix). Justament a redós d'aquest petit santuari dels caputxins, quan els anys 1895-1896 Mn. Cinto Verdaguer sofria la sanció canònica que li fou imposada pel bisbe Morgades, habitualment participava de la Santa Missa a l'església de la Mare de Déu de l'Ajuda i, arribada l'hora de la comunió, el sagristà, fra Silvestre de Banyoles, s'apressava a portar una estola a Mn. Cinto, que devotament se la posava per anar a combregar.

Els aspectes franciscans de l'extensa producció verdagueriana han estat examinats pels estudiosos de la seva obra, especialment l'anàlisi del recull poètic titulat *Sant Francesch*, estampat l'any 1895, que inclou el poema *Sant Francesch s'hi moria* (elaborat l'any 1869) a través d'una formulació romàntico-legendària vinculada al pas de Sant Francesc d'Assís per la Plana de Vic.

La història del nostre calendari

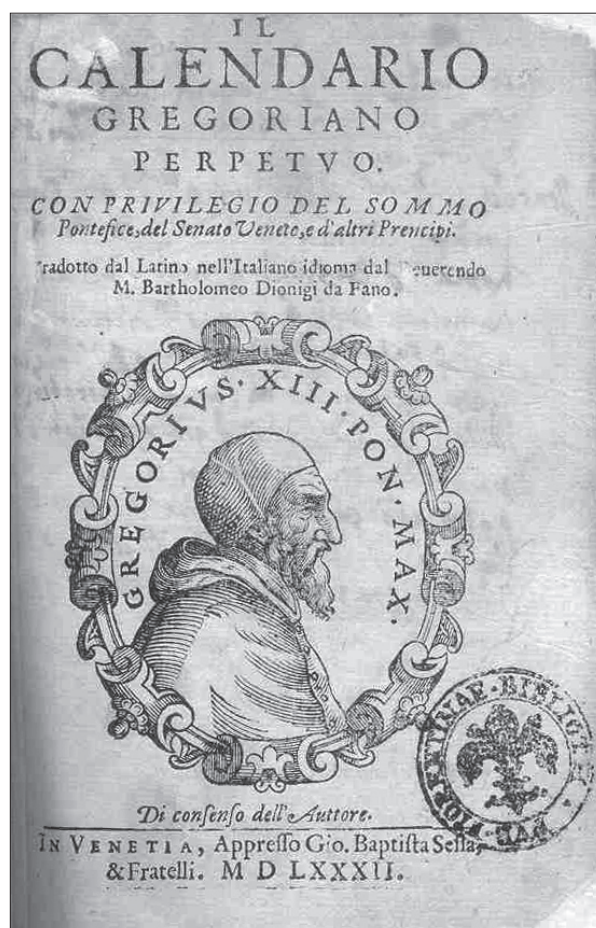
La reforma gregoriana del calendari

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Com que els moviments dels astres a escala humana pràcticament no varien gens, i sol, lluna i planetes segueixen iguals els seus camins, resulta que, conforme amb el que dèiem a l'apartat 7 d'aquesta història, cada 128 anys després del Concili de Nicea seguia endarrerint-se d'un dia l'equinocci primaveral. I els entesos en astronomia se'n adonaren. Tenim notícia de sant Beda el Venerable (673-735), que ja va notar a principis del segle VIII que la primavera arribava almenys 4 dies més tard del que marcava el calendari. I també tenim l'anglès John of Holywood (llatinitzat amb el nom de Iohannes de Sacrobosco, nat a finals del segle XII i mort el 1256) que en la seva cèlebre obra *Sphaera Mundi* fa notar que el desfasament de l'inici civil de la primavera respecte de la realitat astronòmica és d'uns 8 dies. I després d'ell molts altres que no cal citar s'expressaren en aquest tema. I feren notar que calia una reforma del calendari ja que no deia la veritat. I arribem al segle XVI.

Qui podia tenir autoritat per tocar allò que era la guia dels anys per a tothom del món «civilitzat» d'aleshores? I les veues dirigiren a Roma. El calendari en ús era el cristià, doncs és el cap de la cristiandat el qui té l'autoritat per fer la reforma. I va ser el papa Gregori XIII qui finalment, a instància del Concili de Trento el 1563, decideix posar fi al desgavell del còmput del temps. Nomena el 1577 una comissió de vuit membres, presidida pel cardenal Guglielmo Sirleto, i els presenta un informe sobre la possibilitat de fer un nou calendari. Un dels de la comissió és el jesuïta Cristoforo Clavio, que portarà la feina

Calendari gregorià del 1583.

principal. També hi intervingueren, entre altres, dos espanyols: el franciscà Juan Salón i el canonge de Sevilla Pedro Chacón. El resultat del treball d'aquesta comissió serà el nou calendari que s'anomenarà «Gregorià», aprovat i promulgat per Gregori XIII el 24 de febrer de 1582.

S'havia aprovat primer de tot restablir la concordança amb les dades astronòmiques fent que el 21 de març, tal com havia establert el Concili de Nicea fos l'inici de la primavera (encara que de vegades ara coincideix amb el vespre del dia 20). Això exigia avançar 10 dies el còmput perquè a l'any 1582 l'equinocci real ja era el dia 11 de març. Aquesta avançada es va fer a l'octubre: l'endemà del dia 4 ja va ser el 15. Curiosament era el dia que va morir santa Teresa de Jesús, l'endemà de la festa de sant Francesc d'Assís, i l'hem de commemorar onze dies més tard. També s'aprovà, en segon lloc, que s'havia de fer que la primavera no s'avancés un dia cada 128 anys (o sigui 3,12 dies cada 4 segles) i per això s'establí que se suprimissin tres anys bixestos cada 400 anys. Quins se suprimirien? Aquells que acabats en dos zeros no tinguessin les dues primeres xifres formant un múltiple de 4. I per això el 1600 va ser bixest com li pertocava, però no ho van ser el 1700, el 1800 i el 1900, però ho ha tornat a ser el 2000. Fixem-nos que segons aquest calendari és com fer l'any d'una duració de 365,2425 dies, i com que la realitat és de 365,2422 dies la diferència és només de 3 deumil·lèsimes per any, cosa que fa que hauran de passar 3323 anys per arribar a un dia de diferència amb l'equinocci de primavera real. Ja no ho veurem, oi?

Pelegrins a Terra Santa

Jerusalem, que hi hagi pau dintre teu!

Al llarg del pelegrinatge vam tenir l'oportunitat de compartir diverses estones amb cristians de Terra Santa: un jove de Natzaret, els joves de Taybeh, els de la parròquia de Sant Salvador de Jerusalem i, el darrer dia, amb el vicari Custodi de Terra Santa. Unes trobades que ens van permetre conèixer com és la seva situació a Terra Santa i com viuen la seva fe. Un dels joves de Taybeh ens comentava que per ser feliç ha de viure allà, però que si vol tenir oportunitats, ha de marxar fora. L'Església és l'única institució que no s'ha vist fragmentada i «la parròquia esdevé un espai de llibertat i creativitat», van dir. Els joves de la parròquia llatina de Jerusalem afirmaven que, sense els franciscans, a Terra Santa no hi hauria cristians. «És molt difícil ser cristià i viure en aquesta ciutat envoltada de jueus i musulmans.»

Sens dubte Jerusalem és una ciutat de contrastos que, dividida en quatre barris, està profundament marcada per les religions que intenten convida: la jueva, la cristiana i la musulmana. De camí a Betlem vam creuar aquesta ciutat. Era divendres a la tarda i els jueus ja començaven la celebració del sàbat tot dirigint-se a la sinagoga. Vam iniciar el nostre recorregut a la muntanya de Sió, la «Jerusalem celestial». Aquí és on Jesús va instituir l'Eucaristia, es va aparèixer als deixebles un cop ressuscitat i on va néixer l'església el dia de Pentecosta. El Cenacle, seu de la comunitat cristiana primitiva. Són molts els llocs que vam visitar: l'església de la Dormició; Sant Pere *in Gallicantu*, on el gall va cantar tres vegades; la basílica del Sant Sepulcre; la del *Pater Noster*, la *Dominus Flevit*, Getsemani, el Mur de les Lamentacions... Recordo amb especial emoció la Via Dolorosa, seguint les passes del mateix Jesús enmig de les paradetes dels carrers estrets i sentint de fons els minarets cridant a l'oració, com també la celebració del perdó que vam celebrar a la basílica de l'Agonia, un lloc que convida al recolliment i al silenci.

El darrer dia vam celebrar l'eucaristia a Betfagé, el lloc des d'on Jesús sortí muntat sobre el pollí camí de Jerusalem. Fou una Eucaristia d'acció de gràcies per tot el que hem viscut, per l'oportunitat que hem tingut de conèixer altres joves d'arreu de les diòcesis catalanes i per haver compartit plegats la nostra fe. Jesús s'ha trobat amb nosaltres i ens ha tocat el cor, i ho ha fet en llocs diferents que han marcat un abans i un després en les nostres vides, n'estic segura. En dono gràcies a Déu i a tots vosaltres per haver-ho fet possible!

Anna
Robert
Fustero

«Els joves de la parròquia llatina de Jerusalem afirmaven que, sense els franciscans, a Terra Santa no hi hauria cristians»

radioestel.cat

Espai de trobada, participació i diàleg

Actualitat
Cultura
Blogs
Ràdio en directe
a la carta

La Vall d'Aran és una comarca amb una personalitat marcada que la diferencia molt clarament de la resta de Catalunya; està situada a la cara nord del Pirineu, té un clima atlàntic i l'idioma propi no és pas el català, sinó l'aranès, un dels diversos subdialectes de la llengua occitana. L'aïllament històric de la vall ha afavorit la preservació de les esglésies, la majoria romàniques, que conserven un patrimoni artístic antic i molt valuós.

Romànici

SANT ANDREU DE SALARDÚ

Sant Andreu de Salardú ens rep amb el seu campanar imponent, massís i reforçat. Una veritable torre de defensa, al costat de la qual l'església apareix ajaguda i humil. A diferència de la majoria d'altres temples aranesos la portalada de Salardú, tot i ser ben romànica, no té pràcticament decoració i la seva bellesa rau en la puresa de les línies de les columnes i els arcs.

Malgrat l'aspecte exterior de l'església, que indueix a pensar que tota ella és d'un romànic

rabassut, l'interior de Sant Andreu de Salardú és d'un gòtic sorprenentment esvelt. La llum hi entra sense entrebancs, les tres naus s'alcen amb lleugeresa, i molt per sobre d'on som nosaltres les voltes coronen l'espai com si fossin un veritable cel. Tot és prou ampli perquè hi càpiga un cor de fusta que també ocupa les parets laterals, i encara a diferents nivells. A la part de l'altar i els absis aquesta sensació d'espai es reforça per les pintures que decoren totes les parets, voltes, columnes i arcs. De nou ens podem imaginar l'atmosfera que transmetien aquestes esglésies segles enrere, amb tot l'interior completament pintat amb colors ben vius. Les de Salardú són uns refinades pintures renaixentistes i hi reconeixem els martiris de sant Andreu i sant Joan Baptista, les virtuts i els Pares de l'Església.

A l'absis principal, i protegit per una vitrina, hi ha el bonic Crist de Salardú. És una delicada talla romànica que conserva la policromia de l'època per totes dues cares de la creu. Amb el cap lleugerament decantat aquest Crist sembla convidar-nos a meditar sobre el misteri de la Passió. La imatge no només té un gran valor artístic, sinó que és objecte d'una gran devoció a tot l'Alt Aran. Té al darrere una bonica tradició: segons sembla el crucifix va aparèixer miraculosament sobre les aigües del riu Garona a l'alçada de Bordeus envoltada d'una llum meravellosa i de cànctics celestials. A poc a poc la creu va anar remuntant el riu i encara que eren molts els que la intentaven agafar la creu sempre s'escapolia. Però en arribar a Salardú un veí del poble s'hi va acostar i el Crist es va deixar agafar. Sant Andreu de Salardú, amb el seu estil gòtic, les nombroses pintures i el bonic Sant Crist, sembla una petita catedral que els fidels de l'edat mitjana van edificar per a glòria de Déu.

SANTA EULÀ

c de la Vall d'Aran (i 3)

IA D'UNHA

Dalt d'un turó que hi ha a tocar de Salardú trobem el poblet d'Unha. De lluny es distingeix fàcilment pel campanar de l'església, que té forma de bulb, com si es tractés d'un poble dels Alps o de l'Europa central. Els absis romànics de Santa Eulàlia d'Unha donen a un carreró estret, i gairebé toquen la paret d'una casa. Aquí la separació entre espai sacre i profà és poc estricta. Només al cap d'una estona ens adonem que la senzillesa dels murs exteriors de l'església amaga unes sanefes gravades en forma d'espirlals a molts dels carreus, motiu que es repeteix d'una manera gairebé obsessiva. El sentit exacte d'aquesta ornamentació és desconegut, però les teories més acceptades parlen de símbols solars o bé de representacions de flors i plantes.

L'interior està en consonància amb l'exterior i és d'un romànic marcadament rústic: terra de fusta, columnes cilíndriques sense decoració i parets pintades de blanc. Al cor de l'església, en lloc dels bancs habituals hi veiem cadires de fusta o de boga, cadascuna de les quals pertany a un fidel. En un racó veiem una mena de pica romànica ennegrida profusament treballada. D'entre tota la decoració esculpida només hi identifiquem una creu.

A cadascun dels tres absis hi ha un retaule barroc de regust popular. El central, dedicat a santa Eulàlia, fa pocs anys va revelar un secret que havia amagat durant segles: obrim una de les portes pintades i dissimulades del retaule i anem a parar a la part més fonda de l'absis: som davant de les úniques pintures romàniques que queden *in situ* a la Vall d'Aran. A la part de dalt de tot aconseguim entreveure, força desdibuixat, el rostre d'un Pantocràtor.

Veiem molt més clarament, en canvi, el lleó de sant Marc i dos apòstols, que ens miren amb una expressió fixa, com si estiguessin sorpresos de rebre visites després de segles amagats rere la foscor de l'altar.

També hi ha pintures de gran valor, en aquest cas gòtiques, a la paret d'una de les naus. Expliquen molt gràficament la vida i miracles de sant Germà d'Auxerre, devoció desconeguda a la resta de Catalunya però que aquí s'explica perquè fins fa 200 anys la Vall d'Aran pertanyia al bisbat francès de Sant Bertran de Comenge. Al costat, unes altres pintures gòtiques molt dinàmiques narren la Passió, mort i Resurrecció de Crist i es completen amb un Judici Final. A l'altra nau encara veiem unes altres pintures, en aquest cas renaixentistes, que representen les virtuts i que ens recorden les de Salardú.

SANTA MARIA DE CAP D'ARAN

El santuari de Santa Maria de Cap d'Aran està situat al poble de Tredòs. És un dels tres grans santuaris marians de la Vall d'Aran, juntament amb Montgarri i Mijaran, aquest darrer destruït durant la guerra civil. Tenim al davant un edifici alt, massís i amb traces evidents de les diferents etapes constructives que ha patit. D'entrada el més peculiar d'aquest santuari és el campanar, que està separat de l'església i situat just davant de la porta d'entrada. La raó és que el campanar també tenia una funció civil, perquè era on es reunia històricament el Consell General d'Aran.

En entrar al santuari trobem un gran espai de tres naus d'una alçada considerable. És una de les esglésies més grans que hem vist a la vall, cosa que denota la importància i la devoció d'aquest santuari marian. Alcem els ulls i veiem un embigat de fusta, funcional i bonic alhora, que substitueix la volta romànica original, que es va enfonsar segles enrere. Avançant per la nau central observem les pintures gòtiques i renaixentistes dels pilars, que representen sants, santes i una crucifixió. Ens fixem especialment en una Mare de Déu, que tot i haver estat repintada en diverses èpoques, té una bellesa captivadora. Tot l'interior de l'església es conserva tal com devia ser als segles XVII i XVIII. El daurat dels retaules barrocs, les pintures murals, els confessionaris antics i les nombroses llànties que penjen del sostre atorguen una llum especial al santuari, que fins i tot recorda una església bizantina. Entrem a la petita cripta romànica, situada sota mateix de l'altar i on s'havien guardat relíquies.

L'edifici havia tingut unes pintures murals romàniques d'un gran valor dedicades a la Mare de Déu i atribuïdes al taller del mestre de Sant Quirze de Pedret. Van ser descobertes als anys 30 però acabada la guerra van anar a parar a mans d'un antiquari, que les va serrar i les va vendre a trossos. Avui es troben escampades arreu del món entre museus, com ara The Cloisters de Nova York, i diverses col·leccions privades. A Santa Maria de Cap d'Aran només les podem veure en una fotografia, però ja n'hi ha prou per fer-nos una idea de la bellesa que devia tenir tot l'interior del santuari amb aquestes pintures excepcionals.

Vacances

Misses a llocs d'estiueig de l'interior

ALELLA

Parròquia de Sant Feliu
V.: 20.00 h, D.: 10.00h, 12.00 h, 20.00 h.

ALMACELLES

Parròquia de la Mare de Déu de la Mercè
V.: 21.00 h. D.: 10.00 h, 11.15 h, 18.00 h.
Sucs D.: 8.30 h, 12.30 h.

BAGÀ

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.0 h. D.: 11.00 h.
Santuari de Paller D.: 10.00 h.
Residència D.: 9.00 h.

BANYOLES

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 10.00 h, 12.00 h, 20.00 h.
Monestir V.: 18.00 h (a Santa Maria).
Sant Pere
V.: 19.00 h. D.: 11.00 h.

BERGA

Parròquia de Santa Eulàlia
D.: 11.00 h, 12.00 h,
Església de Sant Joan
V.: 20.30 h, D.: 10.00 h., 19.00 h.
Convent dels Franciscans
V.: 20.00 h. D.: 8.30 h, 11.30 h, 20.00 h.
Sagramentàries
V.: 19.30 h. D.: 11.00 h.
Santuari de Queralt
D.: 10.00 h, 11.00 h.

BISBAL d'EMPORDÀ, LA

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h, D.: 9.00 h., 20.00 h.
Convent dels Franciscans
V.: 19. h. D.: 11.00 h.

BESALÚ

Parròquia de Sant Pere
V.: 19.00 h. D.: 12.00 h.

BORGES DEL CAMP, LES

Parròquia de l'Assumpció
V.: 20.30 h. D.: 12.30 h.
Capella del Carme, D.: 16.30 h.

CABRILS

Parròquia de Santa Creu
V.: 19.30 h. D.: 9.00 h, 12.00 h, 19.30 h.

CALDES DE MALAVELLA

Parròquia de Sant Esteve
V.: 18.30 h. D.: 12.00 h.

CAMPRODON

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h, 20.00 h.
Capella del Carme D.: 10.00

CASSÀ DE LA SELVA

V.: 20.00 h. D.: 10.00, 12.00 i 20.00 h.

CASTELLAR DE N'HUG

Parròquia de Santa Maria
D.: 12.00 h.

CASTELLFOLLIT DE LA ROCA

Parròquia del Santíssim Salvador
V.: 19.45 D.: 11.30 h.

CASTELLÓ d'EMPÚRIES

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.30. h., D.: 9.00 h., 10.00 h., 12.00 h., 20.30 h.
Empúriabrava: Centre Cívic
V.: 19.00 h.

CERDANYA, LA

Alp
Parròquia de Sant Pere
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h.
Bellver
Parròquia de Sant Jaume
V.: 20.00 h. (Santuari de Talló)
D.: 12.00 h.
Bor
D.: 13.00 h.
Das
D.: 10.00 h.
Prats
V.: 18.00 h.
Prullans
D.: 10.30 h.
Urús V.: 18.30 h

FIGUERES

Parròquia de Sant Pere
V.: 18.00 h, D.: 9.00 h, 12.00 h, 20.00 h.

Església de Sant Pera de Figueres.

Parròquia de la Immaculada i Sant Pau

V.: 20.30 h. D.: 11.00 h.
Parròquia del Bon Pastor
V.: 19.30 h. D.: 9.00 h, 11.30 h.
Parròquia de la Sgda. Família
V.: 20.15 h. D.: 10.30 h.
Capella dels Desemparats
V.: 19.00 h. D.: 8.30 h, 10.00 h, 19.00 h.
Parròquia de Santa Maria de Poble Nou.
V.: 19.00 h.
Marca de l'Ham
D.: 9.30 h.

GARRIGA, LA

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.00 h.
D.: 9.30 h, 11.00 h.

GUALBA

Parròquia de Sant Vicenç
D.: 10.30 h.

GUARDIOLA DE BERGUEDA

Parròquia de Sant Llorenç
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h, 20.00 h.

LA JONQUERA

Parròquia de Santa Maria
D.: 12.00 h.

LLAGOSTERA

V.: 20.00 h. D.: 10.30 h

LLANARS

Parròquia de Sant Esteve
V.: 19.00 h. D.: 10.30 h, 20.30 h.

LLÍVIA

Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels
V.: 19.00 h. D.: 12.00 h, 19.00 h.

MARTINET

Parròquia de Sant Eloi
V.: 20.00 h. D.: 12.00 h.

MORELLA

Parròquia de l'Assumpció de Maria (Basílica)
V.: 20.15 h. D.: 10.00 h, 12.00 h.
Parròquia de Sant Joan Baptista D.:10.00 h.

V.: 21.00 h. D.: 12.00 h.

POBLA DE LILLET, LA

Parròquia de Santa Maria
V.: 19.00 h. D.: 11.30 h, 20.00 h.
Santuari de Falgars
D.: 13.00 h.

PONT DE SUERT, EL

Parròquia de l'Assumpció
V.: 20.00 h. D.: 11.30 h.

PRADES

Parròquia de Santa Maria
V.: 19.15 h. D.: 13.00 h.

PREMIÀ DE DALT

Parròquia de Sant Pere
V.: 20.30 h. D.: 9.00 h, 11.30 h, 20.00 h.
La Cisa V.: 18.30 h.

PUIGCERDÀ

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 8.00 h, 10.00 h, 11.00 h, 12.00 h, 13.00 h, 20.00 h.

QUERALBS

Parròquia de Sant Jaume
D.: 10.00 h.
Santuari de la Mare de Déu de Núria
D.: 12.00 h.

RIBES DE FRESER

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h. D.: 11.30 h, 20.00 h.

RIPOLL

Parròquia de Santa Maria
V.: 20.00 h.
D.: 11.00 h,
Parròquia de Sant Josep Obrer
V.: 18.30 h. D.: 9.00 h.

SANT HILARI SACALM

Parròquia de Sant Hilari
V.: 19.00 h. D.: 11.00 h, 19.00 h.

SANT JOAN DE LES ABADESSES

Parròquia de Sant Joan
V.: 20.30 h. D.: 10.30 h, 12.00 h, 20.00 h.

SANT JULIÀ DE VILATORTA

Parròquia de Sant Julià
V.: 20.00 h. D.: 9.00 h, 12.00 h.

SANT PAU DE SEGÚRIES

Parròquia de Sant Pau
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h.
Colònia Estabanell
V.: 19.00 h.

TARADELL

Parròquia de Sant Genís
V.: 20.00 h. D.: 10.00 h, 12.00 h, 20.00 h.

TEIÀ

Parròquia de Sant Martí
V.: 20.00 D.: 9.00h, 11.30 h, 20.00 h.

TORDERA

Parròquia de Sant Esteve
V.: 20.00 h. D.: 11.00 h, 12.00 h, 19.00 h.
Sant Andreu. V.: 18.30 h.
Sant Pere. D.: 9.30 h.

VALL D'ARAN

Vielha - Parròquia de Sant Miquel V.: 19.30 h. D.: 11.00 h, 19.30 h.
Vaquèira - Parròquia Mare de Déu de les Neus V.: 19.30 h.
Bossòst - Parròquia de la Purificació de N. S. V.: 20.00 h. D.: 12.00 h.
Salardú - Parròquia de Sant Andreu D.: 11.00 h.
Lés - Parròquia de Sant Joan Baptista V.: 19.15 h. D.: 11.00 h, 19.30 h.
Arties - Parròquia de Santa Maria D.: 12.30 h.
Betrén - Parròquia de Sant Serni D.: 9.00 h.

VALLS D'ANDORRA

Canillo
D.: 11.30 h.
Soldeu
D.: 10.00 h.
Santuari de Meritxell
V.: 18.00 h. D.: 12.30 h.
Encamp
Parròquia de Santa Eulàlia
D.: 12.00 h.
Parròquia de Sant Miquel
V.: 19.30 h. D.: 10.30 h.
Pas de la Casa, El
V.: 19.30 h. D.: 19.30 h.
Ordino
V.: 19.30 h. D.: 11.00 h, 19.30 h.
La Massana
V.:20.15 h. D.: 10.00 h, 12.00 h.
Arinsal V.: 19.00 h.
Santa Coloma
D.: 10.30 h.
Sant Julià de Lòria
V.: 19.30 h. D.: :8.30 h, 11.30 h, 19.30 h.
Escaldes, Les
V.: 19.30 h. D.: 8.00 h, 11.00 h, 13.00 h, 19.30 h.
Andorra la Vella
Parròquia de Sant Esteve
V.: 19.30 h. D.: 8.00 h, 10.30 h, 12.00 h, 19.30 h.
Parròquia de Santa Maria Fener
V.: 20.30 h. D.: 9.00 h, 17.00 h.

VALLS D'ÀNEU

Sort
V.: 20.00 h. D.: 12.30 h, 20.00 h.
Rialb
V.: 19.00 h. D.: 12.00 h.
Llavorsí
D.: 12.00 h.
Ribera de Cardós
V.: 20.00 h.: D.: 12.00 h.
Esterrí d'Àneu
V.: 20.30 h. D.: 12.30 h.
Gerri de la Sal
V.: 20.00 h.: D.: 13.00 h.
València d'Àneu
D.: 11.00 h.

VILADRAU

Parròquia de Sant Martí
V.: 19.30 h. D.: 12.30 h.

VILASSAR DE DALT

Parròquia de Sant Genís
V.: 20.00 h. D.: 8.30 h, 11.30 h, 20.00 h.
Hospital de Sant Pere,
D.: 10.00

Diari de bord

La tripulant novel·lista

L'encarregada de la cafeteria de la sisena planta era una dona fora de sèrie: molt educada, tenia un gran do de gent i a més parlava quatre idiomes. Una dia em va citar per conversar, a dos quarts de tres de la matinada, tot just quan acabava la seva feina.

Es va presentar: escriptora, argentina de naixement; 30 anys; mare soltera per ideals feministes. Havia publicat —segons em va explicar— diversos contes per a nens, molt d'assaig, poesia i una novel·la que no va tenir gaire èxit. També ofería recitals i feia presentacions d'espectacles.

Li vaig preguntar com era possible que amb aquest currículum estigués servint cafès en un creuer... I ella em va explicar les seves raons: «La meua idea és escriure una novel·la que té lloc en un creuer... No coneixia la vida aquí i vaig pensar que la millor manera de conèixer aquesta realitat era ficant-m'hi de ple. Em vaig assabentar que una empresa "reclutava" personal per servir en un creuer. Jo havia treballat dos anys a la cafeteria del meu cosí. Tenia experiència i com que parlo diversos idiomes, em van acceptar de seguida. Però ara ve el pitjor de la història. Pare, del meu camarot he d'anar directament a la cafeteria passant per la zona de tripulació. No puc veure els llocs on són els passatgers... Ni tan sols he vist cap camarot, ni la sala de festes... Estic

desesperada perquè el motiu pel qual vaig venir aquí és infranquejable. He perdut les ganes d'escriure. De vegades estic tan cansada que em sembla que tot plegat és un fracàs.»

L'endemà ens vam veure una altra vegada. Continuava la desesperació. Fins que una nit parlant va sorgir al idea de canviar l'argument de la novel·la. S'havia obert un nou horitzó: la protagonista seria ella mateixa, una cambrera que serveix cafès. «Crec que serà molt útil donar a conèixer aquesta realitat.» La

«Vaig quedar impressionat quan vaig llegir com aquella criatura havia patit fent de cambrera»

Alfred Matas
i Pericé

Sacerdot diocesà
Col·laborador de
l'Apostolat del Mar
alfred.matas@hotmail.com

vaig felicitar per la genial idea i li vaig donar tot l'ànim que vaig poder perquè comencés aviat a escriure.

Al cap de dos dies em va ensenyar un primer esbós de la novel·la.

Sis mesos després, quan jo ja era a Barcelona, vaig rebre un correu electrònic amb l'esborrany de l'obra. Vaig quedar impressionat quan vaig llegir com aquella criatura havia patit fent de cambrera. Descriu amb tot detall, per exemple, les jornades que va treballar amb diarrea per no demanar la baixa (a la tercera falta la podien acomiadar); les esbrucades terribles que rebia per part de la inspectora que es presentava sense avisar, si portava una petita taca de cafè a la brusa; les impertinències que va haver de suportar d'algun passatger exigent o que se la volia endur a «passar l'estona». Escriu sense ometre cap detall els estats de desànim que va patir després de les jornades de treball interminables... I especialment descriu amb tota cruïda el dolor de la soledat.

Però no tot és tragèdia, ja que la novel·la té un final feliç. Explica que s'enamora d'un cambrer uruguaià, que quan acaben el contracte se'n van a viure junts i són feliços... Com en un conte de fades. No sé si la novel·la, que va titular *Descenso al infierno para encontrar la gloria*, s'ha arribat a publicar mai, però estic convençut que si surt a la llum serà un gran èxit.

Viatjant pel món

Síria

A finals d'agost els magraners ja ofereixen un espectacle festiu de dolces magranes per ser a taula al cap de poques setmanes. L'últim cop que vaig caminar entre magraners, sentint la terra àrida però fèrtil, va ser a Qenaieh, a Síria. Qenaieh és un poble completament cristià, allà hi tornaven els meus oncles els mesos de més calor, abandonant Alep unes quantes setmanes. Altres poblets sirians cristians són Ma'aloulah, ja més famós perquè és el poble on encara es parla arameu entre els seus habitants, Sednaya i els seus monestirs, laqubieh, Wadi elNasara (la Vall dels Cristians), etc.

Experts com el pare Ignacio Peña, franciscà de beneïda memòria, ens han deixat una publicació exhaustiva sobre el cristianisme a Síria, noms, xifres, detalls, és a dir, coneixement, molt de coneixement i amor per un territori i la seva gent. Ell era molt estimat pels cristians sirians, amb qui s'entenia perfectament, era un més entre ells. En la seva obra ens parla d'unes runes visitables que s'alcen oferint encara un fràgil testimoni del que va ser una antiga xarxa de vil·les i pobles compacta, un total de 820 nuclis antics de població cristiana, avui desapareguts. Bara, com Sergilla, Kherbet Ruman, Kaukanaya, Basufan, Deir Senbol, els arqueòlegs les

anomenen «Ciutats Mortes», nom una mica desafortunat, perquè com diu el pare Peña, aquí les pedres encara parlen. Una inscripció en les restes d'una llinda de pedra del que va ser una casa de Bara, diu: «M'has concedit l'alegria al cor. Per les nostres collites de blat, vi i oli hem estat saciats en la pau. Glòria al Pare, al Fill i a l'Esperit Sant.» Oi que és bonic?

I si ens allunyem dels petits nuclis cristians rurals de Síria i anem als importantíssims i antics centres urbans, com Damasc i Alep principalment, allà

trobem les seves de totes les esglésies orientals amb les seves comunitats vives. També en aquestes ciutats mil·lenàries el visitant descobrirà la bellesa de les seves construccions, els grans monuments religiosos, els mercats en les principals artèries romanes i medievals, avui igualment ocupades per multitud de sirians comprant de tot a les seves botigues; els hammams o banys públics en actiu, els caravanserais. Tot un món sirian alegre i pacífic recordant els millors dies, més enllà del malaurat conflicte actual.

I encara que algunes d'aquestes

construccions les podem trobar semblants a altres regions properes, que en altre temps també eren anomenades Síria, només a Síria podem veure la posta de sol sobre Palmira o sobre la columnata d'Apamea, només a Síria trepitjarem les restes bíbliques de l'antiga Mari, d'Ugarit o d'Ebla. Caminarem per l'antiga Sergiòpolis, Dura Europos, o per les imponents runes del memorial a Sant Simeó Estilita. Els grans castells croats com el Crac des Chevalliers, les sínies de Hama.

Cada dia em convenço que aviat tornarem a Alep, i que aviat podré complir la promesa interior que vaig fer a la Juanita del Prat, al Lluís de Palma, o a la Carme de Barcelona, que en la mesura que el temps ens sigui favorable, abans que les forces ens fallin podrem visitar Palmira. Malgrat la confusió, la mort i la desolació actual, tornarà el temps de reconstrucció i diàleg. Conec les mirades brillants dels viatgers, mentre visitem llocs alternatius a Síria, i en elles veig l'anhel del pelegrí *ex oriente lux* que porta els llocs cristians en el seu cor i que no perd mai l'ànim seguint aquesta llum. Síria, que va ser el territori més cristià del món, sempre espera els homes de bona voluntat que portin un missatge de pau a la terra, com ho va fer amb Saule de Tars a Damasc. Preguem per la pau, la pau ara.

Bàrbara Virgil

Rutes bíbliques i
expedicions culturals
Ruth Travel

Santuaris amb història / VALLÈS ORIENTAL, BISBAT DE TERRASSA

El Santuari del Remei de Caldes i el pintor Fèlix Mestres

Joan
Pallarès-Personat

EL SANTUARI DE LA MARE DE DÉU DEL REMEI

Amb aquest article d'avui cloem el periple que en nou setmanes hem fet per nou santuaris de les deu diòcesis catalanes. Sense voler-ho –i en demanem disculpes– els nou caps de setmana de juliol i agost ens han obligat a deixar-nos al tinter un bisbat, en aquest cas l'arxidiòcesi de Barcelona, però segur que, si Déu vol, el santuari sobre el qual havíem anat treballant tindrà ocasió de veure's a les pàgines de *Catalunya Cristiana* durant la nova temporada.

Gairebé enganxat a les darreres cases de Caldes, al capdamunt del passeig que hi mena, el santuari de la Mare de Déu del Remei va començar-se a edificar al costat de la Timba, un afrau del llavors Torrent d'Aiguafreda, ara del Remei, el 1548, com ho indica el llindar de la porta, sent bisbe de Barcelona Jaume Casador. El primer ermità en fou l'alemany Nikolaus von Merchelberg, o potser Merchelberg.

El santuari, juntament amb un antic establiment balneari, una fonda molt antiga i ara la casa d'espiritualitat Nostra Senyora del Remei, és atracció de calderins i forasters i, en certa manera, la nineta dels ulls de la gent de Caldes, que sempre n'ha tingut cura i des del primer dia les donacions i aportacions són constants.

Si sempre evoquem un literat en visitar cada santuari, avui ho farem amb un pintor, Fèlix Mestres i Borrell. Efectivament, les obres que des del saqueig de la guerra del Francès es feren al Remei foren constants, en especial quan el 1921 se'n féu càrrec com a capellà custodi mossèn Isidre Gubern i Pagès, que modernitzà l'ermita, reposà altars, pavimentà i, des del 1925 amb en Fèlix Mestres inicià la decoració interior, en especial les pintures de la cúpula.

Mestres, nascut el 13 de febrer de 1872, el 1887 ja havia guanyat una beca per anar a Madrid, més tard a París i destacà des de ben jove com a pintor i dibuixant, professor de l'Escola de Belles Arts de Palma de Mallorca el 1899. Tornà a Barcelona com a catedràtic a l'Acadèmia Provincial de Belles Arts i arribant-ne a director. Pel 1927 va ser quan va treballar al Remei per realitzar-hi les pintures de la cúpula, representant la gent que acudia en romiatge a demanar salut, guariment i consol a la Mare de Déu.

Però Mestres, que després d'assolir, entre d'altres guardons, ser nomenat Acadèmic de Sant Jordi i Ciències i Arts de Barcelona, morí el 15 de febrer del

1933. De la seva obra, sols se'n salvà la part profana, els retrats i els paisatges. L'obra religiosa i la del Remei no en van ser una excepció, van convertir-se en cendres el juliol del 1936.

A Caldes l'església parroquial la van destruir, i la van convertir durant tres anys en mercat municipal. Les iles dels incendiàris anaren sobre el Remei, i en cremaren l'ermita el 23 de juliol del 1936, amb els bancs nous, macissos i anatòmics, retaules, quadres, entre d'ells un de l'ermità Pere Parareda del 1588. També foren víctimes els llibres de la monografia que mossèn Fortià Solà acabava de dedicar al santuari impresos feia pocs dies i que encara no havien estat distribuïts, i l'ermità, mossèn Isidre Gubern s'amagà, però fou detingut i afusellat juntament amb dos escolapis calderins el 15 d'agost del 1936.

Dijous Sant del 1939 marcà la represa. La gent de Caldes tornà al Remei. A poc a poc, amb aportacions dels fidels tornaren a convertir el santuari en aquesta perla clara. Des del 1939, i com ho feien des del 1691, que és la data de la primera processó de què es té notícia, s'hi celebra l'Aplec del Remei; per la *Capvuitada* de la Festa Major, el tercer diumenge d'octubre, no ha deixat mai d'estar massivament concorregut. Cal notar la devoció dels calderins al Remei, quan tenint la parròquia, la catedral del Vallès n'han dit, dedicada a Santa Maria, la Festa Major es fa per

«Si sempre evoquem un literat en visitar cada santuari, avui ho farem amb un pintor: Fèlix Mestres i Borrell»

del 1955 en fou mossèn Ramon Gallofré el capellà custodi i rector de la remota parròquia, església romànica, de Sant Sebastià de Montmajor. Va eixamplar el creuer esquerre, fent-lo simètric, col·locant els vitralls de l'artista Joan Vila-Grau, un nou llosat pagat per dos fidels, i el 1969 el nou orgue, sufragats per la parròquia de Sant Sebastià de Montmajor, que oferí concerts que ajudaren a pagar les despeses de restauració del Remei. Mossèn Ramon emmalaltí, i va morir el 1975, després de vint anys retornant al Remei la seva esplendor arrabassada.

La perla clara que diem més amunt que és el santuari de la Mare de Déu del Remei de Caldes de Montbui, al qual s'accedeix per un passeig arbrat, està en un indret agradós, ben atès, amb culte cada diumenge a les 10.30 del matí i el que és més, sempre obert i acollidor, els 365 dies de l'any, amb les portes de bat a bat, inclòs el cambril, des de les 9 del matí a les 18 h de la tarda (les 20 h del vespre a l'estiu), gràcies al zel dels seus ermitans. Potser aquest és el millor «remei» per a la gent gran i no tant gran de Caldes, la salut que reparteix quan tanta gent, cada dia, fa el camí des de casa seva al Remei, un o dos quilòmetres segons el lloc del poble, prega a la Mare de Déu i retorna caminant per l'agradable camí... tot passant per les aigües termals de la Font del Lleó a la plaça del poble.

la Mare de Déu del Remei, aquella *Madonna* que diu la llegenda que va trobar un pastor quan pasturava els seus bous pels barrancs de la torrentera que baixa del Castell de Montbui.

Si la refeta la portà en principi mossèn Joan Calmet, rector de Caldes, des

Paraula i vida

L'acolliment pastoral

El segon objectiu del Pla Pastoral de la nostra arxidiòcesi de Barcelona és acollir bé els qui vénen a les nostres parròquies i especialment els qui vénen a demanar els sagraments de la iniciació. És bo que ens preguntem quina imatge donem com a Església en aquesta actuació.

Es dona la circumstància que dos organismes col·lectius de la nostra Església diocesana, el Consell Presbiteral —integrat per sacerdots, tant diocesans com religiosos— i el Consell Pastoral Diocesà —on també hi ha laics, homes i dones—, han dedicat les seves darreres reunions al tema de l'acolliment pastoral. A l'inici de tota acció pastoral hi ha quelcom que és molt important: l'acolliment, que d'alguna manera pot condicionar tot el que es faci després. L'acollidor ha de mirar les persones amb una mirada d'amor i amb una actitud com la que indiquen les paraules de Jesús: «No he vingut a condemnar el món sinó a salvar-lo.» Per això cal descobrir, valorar, agrair i celebrar la presència i l'obra de Déu en cada persona que és acollida per l'Església.

I això en tots els camps o en tots els temes que portin les persones a fer-se presents en la seva parròquia. No obstant això, el camp pastoral que

demana una actitud d'acolliment més gran i que presenta més dificultats per als preveres i catequistes és el de la pastoral sacramental. Avui ja no és tan accentuada la tensió dels anys postconciliaris a casa nostra entre evangelització i sacramentalització. Hem anat descobrint que en si no ha d'existir tensió sinó complementarietat entre aquests dos conceptes i les seves aplicacions.

Tanmateix, encara es fan peticions de celebracions dels sagraments sense les motivacions de fe i eclesials que caldria. Això en ocasions és motiu d'insatisfacció per als pastors i els laics —homes i dones— que en un nombre cada vegada més alt col·laboren en la catequesi i en l'acolliment dels pares i les mares que volen batejar, confirmar o celebrar la primera comunió dels seus fills i filles, i també dels que col·laboren en l'acolliment dels promesos que volen casar-se a l'Església.

Com es va dir en la sessió de treball dels dos consells diocesans que he citat, és necessari en tots aquests casos accentuar l'actitud d'acolliment, de diàleg i sobretot d'amor als qui ho demanen, i de fidelitat a les exigències de la pastoral sacramental. No sempre es pot concedir tot el que les persones

demanen. De vegades, potser caldrà dir no, però cal fer-ho sempre amb actitud de diàleg, tenint en compte que la veritable acollida comporta una adaptació mútua, en la qual cada part s'interpel·la per anunciar i fer canviar la pròpia visió. El llenguatge, en aquests casos, és també molt important. Una catequista, a la reunió del Consell Pastoral Diocesà, va dir unes paraules plenes de seny i de bon sentit pastoral: «Moltes de les persones que volen rebre els sagraments no tenen prou formació religiosa. Però cal aprofitar aquests moments per evangelitzar, amb un ús acurat del llenguatge: planer, breu i cordial. Cal que, en sortir, se'n vagin amb ganes de tornar.»

La incultura religiosa i la gran diversitat de situacions religioses de les persones que vénen a les nostres parròquies, i també a les altres obres i institucions de l'Església, demana una acció d'acolliment que avui es troba davant de situacions noves, que fan que l'acció pastoral actualment sigui molt complexa. Tanmateix, voldria dir que en la pràctica pastoral les nostres comunitats cristianes estan donant una imatge d'una Església que és Mare i Mestra, i que també és cada vegada més acollidora.

Luís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

«Gaudium et spes»: el document més característic del Concili Vaticà II

El 7 de desembre del 1965, la vigília de la clausura del Concili Vaticà II, va ser aprovada la seva constitució més característica, la que millor expressa el seu esperit genuí: la *Gaudium et spes*, per la qual l'Església se solidaritza amb les alegries i esperances (d'aquí el títol) i també amb els dolors i les preocupacions de l'home modern.

Que no s'aprovés fins al final mateix del Concili dona idea que no va ser fàcil elaborar un text que expressés de manera adequada, com per fi es va aconseguir, la relació entre l'Església i el món.

El papa Joan XXIII va ser l'impulsor d'aquest document que va encarregar, en un primer esborrany, als cardenals Montini i Suenens. En el segon esquema que es va fer van intervenir-hi Rahner i Congar, dos dels teòlegs perits conciliaris. I al llarg de la seva redacció i debats van agafar la ploma o la paraula Henry de Lubac, Jean Daniélou i dues personalitats

que arribarien a ser Papes: Karol Wojtyła i Joseph Ratzinger. De Lubac comentava: «He sentit durant el Concili bisbes de gran valor, però amb monsenyor Wojtyła hom advertia que les coses quedaven situades en un nivell excepcional.» Pel que fa al cardenal Ratzinger, ell mateix narra en la seva autobiografia l'emoció que va sentir quan, com a ajudant del cardenal Frings, va rebre el nomenament de perit oficial del Concili.

M'he aturat en la importància de la participació dels teòlegs, extensiva a altres debats conciliaris, perquè pot ajudar a entendre que la *Gaudium et spes* trobés termes nous i feliços per expressar la seva voluntat de cooperació amb tota la humanitat, com «els signes dels temps» o fórmules ja clàssiques avui com aquella d'«el misteri de l'home només s'aclareix veritablement en el misteri del Verb encarnat».

La millor aportació de la *Gaudium et spes* va ser

contribuir a aclarir el perquè de la vida de l'home i el seu destí. Cada persona té una dignitat radical, independentment del seu pensament i la seva religió, com creat per Déu a imatge i semblança i cridat a ser salvat per Jesucrist.

Amb la doctrina de sempre es va trobar una expressió més feliç i adequada a l'Evangelí: el món ja no pot ser considerat sinònim de pecat, com feien alguns escriptors antics, sinó com a pàtria comuna del gènere humà. I l'Església no rebutja, sinó que beneeix el progrés humà, tècnic i científic, sempre que estigui al servei veritable de la humanitat.

I per evitar qualsevol malentès, aclareix: «L'Església no es mou per cap ambició terrenal, ans pretén una sola cosa: continuar, sota la direcció de l'Esperit Paràclit, l'obra del mateix Crist, que vingué al món a donar testimoni de la veritat, a fi de salvar i no pas condemnar, servir i no pas ésser servit.»

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet
www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI III)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 1)

AGOST

26. DIUMENGE

Diumenge XXI de durant l'any, Verd. Lectures: Josuè 24,1-2a.15-17.18b / Salm 33 / Efeis 5,21-32 / Joan 6,60-69
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Cesari d'Arles, b.; Zeferí, p. i mr.; Balduí, monjo; beat Juníper Serra, prev.; Santes, Teresa de Jesús Jornet, rel. i fund.

27. DILLUNS

Santa Mònica (MO), Blanc. Lectures: 2 Tessalonicencs 1,1-5.11b-12 / Salm 91 / Mateu 23,13-22

28. DIMARTS

Sant Agustí (MO), Blanc. Lectures: 2 Tessalonicencs 2,1-3a.14-17 / Salm 95 / Mateu 23,23-26
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Julià, mr.; Hermes, mr.

29. DIMECRES

El martiri de sant Joan Baptista (MO), Vermell. Lectures: 2 Tessalonicencs 3,6-10.16-18 / Salm 127 / Marc 6,17-29

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Adelf, b.; Santes, Sabina, mr.

30. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Corintis 1,1-9 / Salm 144 / Mateu 24,42-51
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Fèlix, prev. i mr.; Fiacre, erm.; Santes, Joana Jugan, rel. i fund.

31. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: 1 Corintis 1,17-25 / Salm 32 / Mateu 25,1-13. Solsona: **Sant Ramon Nonat (MO), Blanc.**
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Nicodem; Aristides, ab.; Domènec de Val, mr.; Vicenç, Sabina i Cristeta, mr.

SETEMBRE

1. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: 1 Corintis 1,26-31 / Salm 32 / Mateu 25,14-30. Lleida: **Sant Lleir (ML), Blanc;** Barcelona i Sant Feliu de Llobregat: **Beat Josep Samsó Elias (ML), Vermell;** Tortosa: **Mare de Déu de la Cinta (S), Blanc.**
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gil, ab.: Llop, b.; Santes, Anna, prof.; Teresa-Margarida Reddi, rel.

Lectures bíbliques

Diumenge XXI de durant l'any

Lectura primera

Js 24,1-2a.15-17.18b

Volem adorar el Senyor, que és el nostre Déu

Lectura del llibre de Josuè:

En aquells dies, Josuè reuní a Siquem totes les tribus d'Israel, i cridà els ancians d'Israel, els seus caps, els seus jutges i els seus magistrats. Es presentaren tots davant Déu, i Josuè digué a tot el poble: «Si no us sembla bé de tenir el Senyor per Déu, escolliu avui quins déus voleu adorar: els que adoraven els vostres pares quan vivien a la regió occidental de l'Euftrat o els déus dels amorreus, al país dels quals viviu. Però jo i la meva família hem decidit d'adorar el Senyor.» El poble respongué: «Mai de la vida no abandonarem el Senyor per adorar altres déus. El Senyor, el nostre Déu, és el qui ens va fer pujar amb els nostres pares de la terra d'Egipte, d'un lloc d'esclavatge; ell obrà davant els nostres ulls aquells grans senyals i ens guardà per tot arreu on anàvem, enmig de totes les nacions que havíem de travessar. També nosaltres, doncs, estem decidits a adorar el Senyor, que és el nostre Déu.»

Salm responsorial

33

Beneiré el Senyor en tot moment,
tindrè sempre als llavis la seva lloança.
La meva ànima es gloria en el Senyor;
se n'alegraran els humils quan ho sentin.**R.** Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor.El Senyor es gira contra els malfactors
per esborrar de la terra el seu record.
Els ulls del Senyor vetllen pels justos,
escolta quan criden auxili. **R.**Així que criden, el Senyor els escolta
i els treu de tots els perills.
El Senyor és a prop dels cors que sofreixen,
salva els homes que se senten desfets. **R.**Els justos sofreixen molts mals,
però el Senyor sempre els allibera;
vetlla per cada un dels seus ossos,
no els podrà trencar ningú. **R.**

Lectura segona

Ef 5,21-32

*Això és un misteri molt gran:
ho dic de Crist i de l'Església*

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes:

Germans, sotmeteu-vos els uns als altres per reverència a Crist. Que les esposes se sotmetin als seus marits, com tots ens sotmetem al Senyor, perquè el marit és cap de la seva esposa, igual que el Crist és cap i salvador de l'Església, que és com el seu cos. Per tant, així com l'Església se sotmet al Crist, les esposes s'han de sotmetre en tot als marits.

I vosaltres, marits, estimeu les vostres esposes, tal com el Crist estima l'Església. L'estima tant que s'ha entregat a la mort per ella, per santificar-la: l'ha rentada amb el bany de l'aigua acompanyat de la paraula, i així ha pogut cridar a la seva presència una Església gloriosa, sense taques, ni arrugues, ni res de semblant, tota santa i immaculada. Igualment els marits han d'estimar l'esposa com el seu propi cos. El qui estima la seva esposa és com si s'estimés ell mateix. No hi ha hagut mai ningú que no estimés el seu propi cos. Tothom l'alimenta i el vesteix.

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista

També vosaltres us en voleu anar?

Al terme de l'homilia pronunciada a la sinagoga de Cafarnaüm, on Jesús advertí seriosament els dirigents jueus que «*si no preneu el cos del Fill de l'home com el pa de la vida, no teniu vida en ell*» (Jn 6,56c còdex Beza), es produeix una tercera reacció: «*Molts, doncs, d'entre els seus deixebles, en sentir-lo, digueren: "És molt dur aquest llenguatge, qui pot fer-ne cas?"*» La majoria no estan disposats a acceptar el més que previsible fracàs del seu líder, expressat amb la imatge de «prendre el cos del Fill de l'home», ni d'assumir les conseqüències de la seva mort violenta. La seva visió crítica ha anat involucrant tot el cercle de deixebles. «*Quan, doncs, Jesús s'adonà que els seus deixebles murmuraven entre ells sobre tot allò, els digué: "Això us escandalitza? Doncs, què direu quan vegeu el Fill de l'home pujar on era abans?... És l'Esperit qui dona vida; la carn no serveix per a res. Les paraules que us he parlat són Esperit, són vida. D'entre vosaltres, tanmateix, n'hi ha alguns que no creuen."*» Els deixebles han fet causa comuna amb els dirigents jueus posant-se a murmurar entre ells sobre la manera com el Messies s'havia de presentar a Israel. Jesús sabia des del principi quins eren els qui no creien i qui era el qui l'havia de lliurar: «*Per això us vaig dir que ningú no pot venir a mi si no li ha estat donat de part del Pare.*» La majoria se li havien adherit fruit d'opcions personals interessades. Jesús vol deixar ben clar que l'adhesió a ell és el resultat de l'obertura al do gratuït del Pare. «*En conseqüència, a partir d'aleshores molts d'entre els seus deixebles es feren enrere i ja no anaven amb ell. Llavors Jesús digué als Dotze: "També vosaltres us en voleu anar?"*» Serem capaços nosaltres d'assumir la resposta de Simó Pere: «*Senyor, amb qui anirem? Les teves paraules produeixen vida definitiva. Nosaltres hem cregut i t'hem conegut: Tu ets el Consagrat per Déu.*»? Aquí comença el veritable discipulat.També el Crist es porta així amb la seva Església, perquè som membres del seu cos. Per dir-ho amb paraules de l'Esclat: «*Per això l'home deixa el pare i la mare per unir-se a la seva esposa, i, des d'aquell moment, ells dos formen una sola família.*» És un misteri molt gran: ho dic de Crist i de l'Església.

Al-leluia

Jn 6,63b,68b

*Les vostres paraules, Senyor, són esperit i són vida,
vós teniu paraules de vida eterna*

Evangeli

Jn 6,60-69

*Senyor, a qui aniríem?
Només vós teniu paraules de vida eterna*

Lectura de l'evangeli segons sant Joan:

En aquell temps, molts que fins aleshores havien seguit Jesús digueren: «*Aquest llenguatge és molt difícil! Qui és capaç d'entendre'l?*» Jesús coneixia interiorment que els seus seguidors murmuraven d'això, i els digué: «*Us escandalitza això que us he dit? Què direu si veieu que el Fill de l'home puja on era abans? L'Esperit és el qui dona la vida. La carn no serveix de res. Les paraules que jo us he dit són Esperit i són vida. Però entre vosaltres n'hi ha alguns que no creuen.*» Des del principi Jesús sabia qui eren els qui creien i el qui l'havia de traïr. Després afegí: «*Per això us he dit abans que ningú no pot venir a mi si el Pare no li concedeix aquest do.*» Després d'aquell moment, molts dels qui l'havien seguit fins aleshores l'abandonaren i ja no anaven més amb ell. Jesús preguntà als dotze: «*Vosaltres també em voleu deixar?*» Simó Pere li respongué: «*Senyor, a qui aniríem? Només vós teniu paraules de vida eterna, i nosaltres hem cregut i sabem que sou el Sant de Déu.*»

Solsona

La nova evangelització en mans de Maria

El bisbe de Solsona confia a la Mare de Déu del Miracle el nou Pla Pastoral

Ramon Estany
El Miracle

La Festa Major del santuari del Miracle ha tingut enguany un notable simbolisme. El bisbe de Solsona, Mons. Xavier Novell, n'ha presidit l'Eucaristia central per primera vegada des que és el cap de la diòcesi. El prelat ha aprofitat la celebració, unint-se al goig de tots els fidels als peus de la Mare de Déu i que havien vingut a honorar-la, festejar-la i demanar per tota la gent de les contrades i tota la diòcesi de Solsona, per confiar el futur pla pastoral que està a punt de néixer i, per tant, tot el seu pontificat, a la Mare de Déu del Miracle.

El diumenge 5 d'agost, l'església del santuari del Miracle, a Riner (El Solsonès), va quedar petita per acollir la solemne Missa de la Festa Major, que va ser concelebrada pel pare abat de Montserrat, Josep M. Soler. A l'inici de la cerimònia, el pare superior del Miracle, Mn. Xavier Poch, en nom de la comunitat benedictina, va donar la benvinguda als fidels que omplien l'església del santuari, i després de saludar el bisbe de Solsona i el pare abat de Montserrat, va recordar el lema de la festa del Miracle d'enguany, «Maria, perfum d'olor espiritual», reflectit en l'encenser situat davant de l'altar i que va presidir la celebració de la Vetlla de Santa Maria el divendres al vespre. Tot plegat volia significar que «com l'encens, la nostra pregària ha de pujar cap al cel».

En la part central de l'Eucaristia, a l'homilia, el bisbe de Solsona va comentar l'Evangelí, fent referència a la visitació de la Mare de Déu a la seva cosina Elisabet, un episodi que com va destacar, s'ha vist com un gest carita-

tiu de Maria cap a Elisabet, però que mostra un fet rellevant: la presència de l'Esperit Sant en la Mare de Déu. «Una Mare de Déu —va afirmar— invocada arreu, anunciadora i portadora de l'Esperit Sant, estel d'evangelització i instrument privilegiat per anunciar la fe.»

Mons. Novell va recordar que «Maria ens ha visitat espiritualment a la nostra comarca» i «en aquests temps de nova evangelització convé que Maria estigui al centre de les pregàries que han de permetre que els nous cristians visquin el do de l'Esperit Sant».

Novell va recordar que des que va descobrir que en el cor del missatge

que la Mare de Déu del Miracle va revelar a aquells dos pastors hi havia «una invitació ben clara a "tornar de la part de Déu", va néixer una devoció senzilla i veritable de part meua a la imatge i a aquesta bonica aparició mariana de la nostra diòcesi». Des d'aleshores, la carta pastoral del bisbe Jaume «Tornem de la part de Déu», la iniciativa d'evangelització, inspirada en el projecte «Tornar a creure» de Mn. Xavier Morlans, batejada aquí com «Tornem de la part de Déu», i més recentment totes les iniciatives de nova evangelització que s'estan impulsant a la diòcesi, «em porten sovint a confiar tot aquest treball a la Mare de Déu del Miracle»,

va confessar el jove prelat.

«Per primera vegada us acompanyo en aquesta festa entranyable —va afegir Mons. Novell—, en la qual, si em permeteu, voldria accomplir un gest senzill, però de gran força espiritual i crec de gran transcendència a la nostra diòcesi: confiar el futur pla pastoral que està a punt de néixer i, per tant, tot el meu pontificat, a la Mare de Déu del Miracle.» I va continuar dient: «En aquest estiu que he convidat a tota la diòcesi perquè mediti els documents que han de donar llum al pla pastoral diocesà amb vistes a la nova evangelització, us convido a que us uniu a aquest senzill acte que vull fer amb tots vosaltres representant tota la diòcesi.» Girant-se cap a l'altar barroc, mirant la Mare de Déu, el bisbe de Solsona digué les següents paraules: «Mare de Déu del Miracle, estel de la nova evangelització, poso a les teves mans totes les reflexions i discerniments que estem fent amb vistes al pla pastoral diocesà. Et demano que omplis de l'Esperit Sant tots els qui hi estem participant. Et suplico que aboquis al cor de tots els diocesans —preveres, diaques, religiosos i religioses, verges, fidels laics, i al meu mateix— per acollir amb docilitat i alegria els nous camins que l'Esperit del teu fill ens vol indicar. Tu, Mare, des de l'encàrrec que vas rebre a la Creu. Tu, que vius a casa dels deixebles estimats del teu fill, impulsa el naixement de comunitats parroquials vives, orants i evangelitzadores. Suscita les vocacions que aquesta hora de l'Església demana i, concedeix a tots de viure plens de l'Esperit Sant per anunciar la meravella de Déu i els seus designis en tots els qui habiten a la nostra diòcesi i fins aquells que es troben als confins de la terra. Amén.»

Ruta de joves per Andorra amb el bisbe Novell

Redacció / Solsona

Del 26 de juliol fins a l'1 d'agost, una colla de nois i noies de diverses poblacions del bisbat de Solsona van participar en la ruta per Andorra organitzada per la Delegació de Joventut. Durant la ruta, els joves van celebrar gairebé cada dia l'eucaristia, així com també van tenir moments de pregària i reflexió, tot seguint un resum del llibre *Carta als joves*, del bisbe Xavier Novell, que va fer-se present gairebé tots els dies de la ruta.

La ruta va començar a Balaguer i al migdia van arribar a Llavorsí, on van poder gaudir fent ràfting; a la tarda van pujar fins al Pla de Boet, on van acampar. L'endemà, de bon matí, van caminar en direcció a la Pica d'Estats. La pujada a la Pica era un dels grans objectius d'aquesta ruta, ja que era un

repte per a tots. Finalment, gairebé tots van aconseguir fer el cim (3.143m).

El dia 28 de juliol els joves van desplaçar-se fins a Andorra la Vella, on van ser acollits al col·legi Sant Ermengol. Aquell dia van celebrar missa a la parròquia d'Andorra i al vespre van gaudir d'uns castells de focs amb motiu de la festa major d'Escaldes. El diumenge dia 29 va ser un dia més relaxat, ja que van anar a les piscines de Caldea. A la tarda van desplaçar-se amb la furgoneta fins a Canillo, al Casal Sant Serni, on van estar allotjats fins a l'últim dia.

El 30 de juliol el grup va anar d'excursió fins al l'Estany de Juclà, la preciosa Vall d'Incles que conserva el seu atractiu natural. A la tarda van celebrar missa a la bonica església de Sant Joan de Caselles. L'endemà van peregrinar fins al santuari de Meritxell, on juntament amb un grup d'Albacete van celebrar

l'eucaristia i després, tot venerant la Mare de Déu, van resar el Rosari. A la tarda van anar a patinar a la pista de gel de Canillo, on qui més qui menys va tenir alguna relliscada, però sense conseqüències.

Finalment l'últim dia de la ruta, l'1 d'agost, els joves van anar a fins a la Seu d'Urgell, on van fer una visita a la

catedral i al claustre. A la tarda van anar al Parc Olímpic del Segre, on cadascú va comentar com havia anat la ruta, i es van acomiadar. La valoració va ser molt positiva. Tothom va destacar el bon ambient del grup, la qual cosa va fer possible superar moments de dificultat com el dia de la pujada a la Pica d'Estats.

Urgell

Festa de Santa Clara al santuari de Balaguer

La tradicional representació del Trànsit de la Dama Pobra ha estat ampliada amb noves escenes

Redacció
Balaguer

Segons la tradició ja consolidada a la ciutat de Balaguer en els últims sis anys, el dia 11 d'agost es va celebrar la missa de la solemnitat de Santa Clara d'Assís i la representació del trànsit o dormició de la Santa.

L'eucaristia va ser presidida per P. Ramon Domènech Castells, *o.f.m.*, que en una entranyable homilia va destacar «la pregària d'intercessió i testimoni de fraternitat» que compromet la comunitat, així com el deure de «custodiar el Sant Crist que és el do més preuat d'aquesta ciutat i comarca». Va acabar amb aquestes paraules: «Siguiu el jardí d'aquest santuari, on Jesús s'hi senti còmode, on Francesc s'hi senti germà i on Clara en sigui la mare.»

Concelebraren Mn. Joan Pujol, Mn. Pau Vidal i Mn. Joan Móra. Concelebrant o servint l'altar els acompanyaven sis frares franciscans: P. Mariano, guardià de Lleida, P. Gerardo, P. Jordi, P. Antoni, fra Amable. La música a càrrec de l'organista P. Agustí Boadas que va interpretar selectes peces de Mozart i de la monja franciscana sor M. Clara del Santíssim Sacrament, del segle XVIII.

La representació de la Dormició de Santa Clara, semblant a l'acte sacramental en el seu gènere, va superar la d'anys anteriors amb noves escenes de gran bellesa. El guió creat pel P. Gerardo Sarapura, el frare artista, desenvolupa en diverses escenes el goig de la fraternitat al voltant de Clara, la malaltia, la visió del Rei de la Glòria i la visió de la Reina acompanyada per un seguici de verges.

El missatge de la representació és la bellesa d'una mort santa, la «mort de... petó». Va ser la mística jueva la primera que va parlar de la mort de Moisés com del petó de Déu que es va emportar el seu esperit. A la primera hora franciscana aquesta idea va ser molt present i es va parlar del morir de Clara com del petó de la Reina de les

Verges que se la va emportar. I ella, la Dama Pobra, va sortir dansant a l'encontre de l'Espòs.

La segona part de la representació va anar a càrrec de les germanes de la comunitat en tres gestos que van causar l'emoció i l'aplaudiment dels assistents. El primer va ser continuar la dansa de Clara cobrint la seva icona amb pètals de flors; el segon, llançar sobre els assistents la llum de Clara; i el tercer impartir totes juntes, acompanyades pels frares, la Benedicció de Santa Clara.

«Amb aquesta festa es tanca la celebració del VIII Centenari de l'inici de l'Orde de Santa Clara? Es tanca, o bé s'inicia el veritable centenari?», es pregunta ara sor M. Victòria Triviño, superiora de la comunitat de germanes clarisses de Balaguer. I contesta: «Voldríem que res no acabés. Voldríem que fos el veritable inici en nosaltres.

Al convent de Santa Clara de Balaguer, les clarisses volen continuar i actualitzar els gestos profètics de Clara d'Assís

Avui hem nascut amb un gest de Clara que es va despullar dels seus béns, del seu rang i de les seves gales. Avui hem nascut amb un gest visible de consagració, de Clara, en l'Església Santa. Avui hem nascut amb un gest de dona que tonsura el seu cap per proclamar-se,

sense dissimulació i amb fermesa, verge cristiana, esposa de Crist. Avui hem nascut, quan Clara «va sortir del segle», com es deia en el seu temps, per portar una vida diferent en un lloc retirat. Una vida dedicada a la lloança divina, a la intercessió solidària pels germans, en pobresa i santa unitat.»

Al convent de Santa Clara de Balaguer, les clarisses volen continuar i actualitzar els gestos profètics de Clara d'Assís. «Nosaltres —afegeix Sor. M. Victòria Triviño—, amb les nostres germanes sembrades a l'ample de la geografia de Catalunya, d'Espanya i del món sencer, volem secundar la paraula de la Dama Pobra: "Si guardem aquesta forma de vida deixarem als altres un noble exemple i assolirem l'eterna benaurança". Assolirem ... la joia de morir "del petó puríssim de la Santa Verge".»

Compostos a Núria uns nous goigs a Sant Pere

Patricia Navas / Núria

Les persones que peregrinen al santuari de Núria poden adreçar-se plegats a sant Pere, el primer Papa, amb uns nous goigs compostos amb lletra de Mn. Manel Pal i música de Mn. Agustí Brescó. L'associació Amics dels Goigs i el mateix santuari van editar 1.600 exemplars amb motiu de la darrera edició de l'aplec anual, que se celebra cada 29 de juny a la Vall de Núria, amb una missa, la benedicció de les pastures i l'ofertament de panets i farinetes als pelegrins.

«En un estany d'aigua clara fóreu, Pere, pescador, en les Valls de Núria ara sigueu el nostre pastor», comença l'obra, que van interpretar per primera vegada set corals arribades del Vallès, el dia de l'aplec. Els *Goigs a Sant Pere* canten en vers la vida de Simó Pere, el pescador de Galilea que Crist feu «pescador d'homes» i al qual el mateix Crist manà: «Pastura els meus anyells.»

L'aplec de Sant Pere té una llarga tradició al santuari de Núria. Abans de la inauguració el tren cremallera, el 22 de març de 1931, aquest dia de finals de juny es reobria el santuari després d'haver estat tancat tot l'hivern i, coincidint amb l'inici del pasturatge, es reprenia el culte i les pregàries a la Mare de Déu amb una festa amb ballades i un àpat de germanor. Sant Pere gaudeix de molta popularitat a Catalunya, on moltes esglésies i ermites, viles i catedrals són dedicades a ell, com ara les parròquies d'Alp, Lles de Cerdanya, Oveja o Olopte de la Cerdanya, una ermita a Campdevànol, el monestir de Camprodon, una antiga església de Ripoll i el Castell de Ribes de Freser.

D'altra banda, el santuari de Núria es prepara per a dues celebracions properes: la benedicció d'una estàtua de fusta del beat Pere Tarrés el dia de la festa de sant Gil, l'1 de setembre, i el centenari del trasllat de la imatge de la Mare de Déu de Núria a l'església nova, el 8 de setembre.

Ainaud de Lasarte, cristià i català

Jaume Aymar

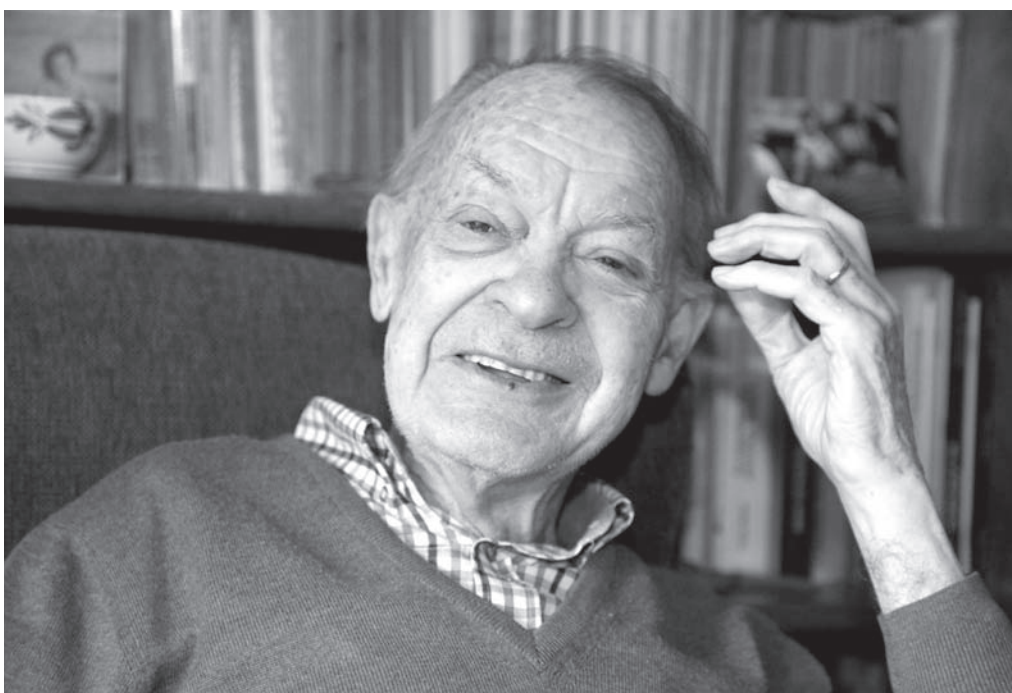
Director de «Catalunya Cristiana»
i Ràdio Estel

«Em dic Ainaud, que és francès; de Lasarte, que és basc; Sánchez, que és andalús, i Karr, que és alemany, i em sento català per tots quatre costats.» Aquesta era la catalanitat d'en Josep Maria Ainaud de Lasarte. Una catalanitat realista, oberta, dialogant, que no té res a veure amb el nacionalisme excloent, sinó que és la del qui se sap que és fill d'una terra de pas i de pacte. Ell coneixia molt bé el catalanisme d'Enric Prat de la Riba (1870-1917), el màxim dirigent de la Lliga Regionalista, aquella hàbil combinació de pragmatisme i d'idealisme.

Recordo perfectament l'al·locució que Ainaud va pronunciar a l'Aula Pau VI el desembre del 1988 en aquell pelegrinatge multitudinari amb motiu del mil·lenari de Catalunya organitzat pel nostre setmanari. Una al·locució que portava per títol *Mil anys de Catalunya, dos mil anys de cristianisme*. En ella va dir: «Per això ens proclamem avui i aquí a Roma, "cristians i catalans". La primera vegada que el nom *catalans* surt escrit, ho és a la Crònica Pisana, l'any 1104, quan explica l'expedició dels pisans contra els sarraïns de Mallorca. Quan els expedicionaris arriben, enduts per la tempesta, a una costa desconeguda i pregunten als habitants qui són reben per resposta: "Christicolas catalanensque". Gairebé mil anys més tard, quan el Sant Pare Joan Pau II ens preguntí qui som, podem respondre-li amb la mateixa convicció que els nostres avantpassats: "Cristians i catalans".»

Aquestes conviccions les portava inscrites al disc dur de la seva existència. En Josep Maria m'explicava amb emoció com la seva sogra, la gran soprano Conxita Badia, quan al llit de mort ja era incapaç d'articular paraules, li posaven els seus propis discs i els cantava, talment com si les seves cançons estiguessin enregistrades en un altre nivell de consciència, més profund.

Vaig tenir l'ocasió de visitar-lo a casa seva l'any passat, acompanyat de Mn. Jordi Cussó. Hi era present la Carme Agustí, la seva esposa. En Josep Maria estava privat de la visió física, però continuava amb la seva lucidesa, amb la seva agilitat mental, amb la conversa fluida: va evocar Antoni Gaudí, Pau Casals, Ferran Agulló, Duran i Ventosa, Ivette Barbosa... Va recordar especialment la frase evangèlica: «La veritat us farà lliures.» Ell, que el 1993 havia glossat públicament la Carta de la Pau adreçada a l'ONU, va acceptar gustós de formar part del Comitè d'Honor del Congrés «Edificar la Pau en el segle XXI» que s'estava preparant. Et mirava als ulls i diries que hi veia. En acomiadar-nos ens va dir que ens emportéssim els llibres que volguéssim: ell ja no els necessitava. No vam gosar fer-ho. Eren llibres llegits, amb els quals havia dialogat llargament, buscant la Veritat que desitgem que, finalment hagi trobat cara a cara.

Agustí Codinach

«La seva catalanitat era una catalanitat realista, oberta, dialogant, que no té res a veure amb el nacionalisme excloent, sinó que és la del qui se sap que és fill d'una terra de pas i de pacte»

catalunyacristiana.cat

Espai de trobada, participació i diàleg

Notícies d'Església Cultura Compromís social

Subscripció
Paper
124,80
euros/any

Subscripció
Digital
65,00
euros/any

«Qualsevol acció ha d'implicar ahora el món social i l'empresarial»

Salvador Mas de Xaxàs, president de la Fundació Èxit

Carme Munté

Durant l'època de la bombolla immobiliària, les xifres del fracàs escolar eren alarmants. Molts joves abandonaven els estudis i entraven a treballar en la construcció a canvi d'un sou que semblava per a tota la vida. La bombolla s'ha desinflat i molts joves s'han quedat sense feina i, el que encara és pitjor, sense formació. Per evitar que passin aquestes situacions, entitats com la Fundació Èxit, amb seu a Barcelona i Madrid, advoquen per la formació dual. Així, joves amb risc d'exclusió social poden combinar els estudis amb beques en empreses, cosa que els permet un primer contacte amb el món laboral sense haver de deixar les aules. Salvador Mas de Xaxàs, president de la Fundació Èxit, explica que tant a Barcelona com a Madrid han esdevingut un referent entre el món social i el món empresarial. Mas de Xaxàs, que és empresari i alhora actor social, sap la importància d'establir aquests ponts i l'èxit que tenen. Per a més informació: www.fundacioexit.org.

Amb quin objectiu la Fundació Èxit va néixer a Barcelona el 2000?

Aleshores jo dedicava una tarda a la setmana a tasques de voluntariat al barri del Raval de Barcelona. Vaig constatar un buit en l'atenció als joves de 16 a 18 anys des del punt de vista de la inserció sociolaboral. Tenia clar que qualsevol acció que havíem de dur a terme havia d'implicar alhora el món social i el món empresarial.

Més de 1.500 joves i de 150 empreses han participat en els projectes de la Fundació Èxit. Quin són els programes actuals?

Acabem de fer un pla estratègic fins al 2015 en què volem dedicar tots els esforços i ser excel·lents en tres projectes. El projecte Coach permet que joves amb fracàs escolar i en risc d'exclusió social arribin a una empresa gran, on un voluntari durant cinc sessions els guia pels diversos departaments. Aquest projecte el duem a terme des de fa cinc anys, amb setze experiències realitzades entre Madrid i Barcelona, 333 joves participants, derivats per 22 entitats socials, 39 empreses participants i 333 voluntaris corporatius que han fet de coach.

Què afavoreix aquesta experiència?

Ens hem adonat que els joves, gràcies al projecte coach, desmitifiquen el món de l'empresa i s'adonen que, per poder arribar a algun dels llocs de treball que han conegut, no poden abandonar els estudis. En el cas de Barcelona, fins ara els participants venien derivats d'entitats socials, però a partir de la propera edició, que serà a l'octubre, s'hi sumaran joves procedents de dos instituts d'Ensenyament Secundari. Així, ampliïm el nombre de beneficiaris.

El segon projecte és la Formació Dual. En què consisteix?

Aquest projecte ja funciona des de fa anys en altres països. Permet que els joves completin la formació a les aules amb pràctiques remunerades en una empresa. Aquesta experiència ajuda els joves a perseverar en els estudis i ajuda l'empresa a formar-los segons la cultura de la companyia. De la primera experiència que vam tenir amb Desigual va resultar que dels 14 joves participants, un 52% van aconseguir un contracte. Altres empreses participants són Asetra, Barskolan, Flightcare, Fnac, Grupo Vips, Mutua Madrileña, Probike, Wogaboo, Reparalia... Les mateixes empreses s'encarreguen de becar els joves durant un o dos anys, mentre que nosaltres ens encarreguem del disseny del programa, la seva metodologia d'acompanyament i el seguiment tutorial.

La Formació Dual és una manera de recuperar l'antiga figura de l'aprenent?

Sí, evidentment. Hem de tenir en compte que a Alemanya només el 25% dels joves van a la universitat. La resta fan formació dual. En el nostre cas, ara sembla que comencem a anar cap a aquesta direcció. Si veritablement els oficis no es perden, aquests joves tenen un camí claríssim a seguir, però l'única manera és involucrant el món

«La Formació Dual permet que els joves completin la seva formació a les aules amb pràctiques remunerades en una empresa»

de l'empresa en aquests projectes. A més, a l'hora de buscar feina, té molt més pes que et coneguin personalment que no pas el fet d'enviar milers de currículums.

El tercer projecte de la Fundació Èxit ajuda els joves a buscar feina. Una tasca cada cop més difícil, oi?

En l'actual context de crisi econòmica constatem que cada cop és més complex i s'allarga més el procés de recerca de feina. Cal tenir una metodologia contrastada i molt ben pautaada per ajudar els joves a assolir el seu objectiu. Aquest programa, de tres mesos de durada, combina la recerca individual amb les sessions de grup.

Comptem amb la col·laboració de voluntaris procedents d'empreses que expliquen qüestions pràctiques: com fer el currículum, com preparar-se per a una entrevista de feina...

Per què als empresaris els interessa participar en aquesta mena de projectes socials i de formació i alhora aportar-hi idees innovadores?

Tots els nostres projectes ajuden els joves, però l'empresa també se'n beneficia. D'entrada, poden posar a les seves memòries quins projectes reals de Responsabilitat Social estan fent, perquè molts no saben de vegades què fer en aquesta matèria. En aquest sentit, el Projecte Coach, d'una banda, fidelitza el personal i, de l'altra, crea un clima de relació dins de l'empresa que fins abans no existia. Pel que fa a la Formació Dual, les empreses tenen la possibilitat de detectar, entre els joves participants, els que més els interessin. A més, d'aquesta manera les empreses poden aplicar una formació a la carta d'acord amb la filosofia de la companyia. Per tot plegat, nosaltres parlem de tu a tu amb les empreses. Mai no els demanem caritat, sinó que els fem partícips d'un projecte que també els pot resultar molt beneficiós.

Quins són els sectors que actualment creen llocs de feina?

Ens hem especialitzat en tres sectors: comerç, restauració i serveis.

Què ha passat amb els joves que durant la bombolla immobiliària van abandonar els estudis, i que ara s'han quedat sense feina ni formació?

Aquest és el gran problema del nostre país, en el sentit que tenim un col·lectiu molt gran de joves sense formació que difícilment trobaran feina si no som capaços de desenvolupar projectes que puguin absorbir-los. Si no, és una generació perduda.

Què recomanaria a aquests joves que estan desesperats buscant feina?

El meu primer missatge és que no ens etiquetem entre els diversos sectors. Una de les coses pitjors de la nostra societat són les etiquetes. En el moment que els aproximem, les etiquetes ja no existeixen. En segon lloc, que vinguin a la Fundació Èxit, on trobaran una plataforma des de la qual els anirem derivant. Molts joves arriben derivats d'entitats socials, però molts d'altres vénen perquè han sentit parlar de nosaltres a altres joves.

I a les entitats socials que treballen a favor de la inserció social i laboral dels joves?

Que no deixem de treballar amb xarxa i que, a més, ens anem especialitzant. En aquest sentit, nosaltres ens especialitzem en tres projectes i facilitem el posicionament que tenen en el món de l'empresa altres entitats socials. Una darrera recomanació és més transparència i professionalitat. La bona voluntat està molt bé però, a més, ha de ser professional.

I a l'empresari?

Li diria que som conscients que té un neguit i que tenim una tasca a fer molt gran. Li recomanaria que escollís entitats socials que veritablement treballin bé. Una altra feina a fer és ajudar les famílies amb grans fortunes a canalitzar una part dels diners en temes filantròpics. En altres països com els Estats Units, Anglaterra... la filantropia la tenen molt més assumida.

Es reobrirà la Necròpolis paleocristiana de Tarragona

Després de restar vint anys tancada, s'anuncia per al gener del 2013

Joan Boronat
Tarragona

El gener del 2013 es reobrirà al públic la Necròpolis paleocristiana. Ho va assegurar el conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Ferran Mascarell, el 12 de juliol en una visita a la ciutat de Tarragona. Cal recordar que aquest jaciment va tancar les portes el 1992 «per causes concretes» que mai no s'han explicat, sobretot considerant el llarg període transcorregut. Mentrestant, Tarragona ha rebut milers de turistes, molts d'ells atrets per la monumentalitat i romanitat de la ciutat, així com visitants desplaçats amb motiu de la celebració de congressos d'abast internacional relacionats amb el cristianisme primitiu de Tarraco i els seus màrtirs, que no han pogut contemplar aquest conjunt declarat Patrimoni de la Humanitat per la Unesco.

L'acord institucional entre l'Ajuntament, l'administració central i la Generalitat va més enllà de l'actuació concreta que s'ha de dur a terme a la Necròpolis, ja que comprèn l'ambiciós projecte del complex de l'antiga Tabacalera, situat al costat de les restes. De moment, però, mentre no es materialitzi aquest macroprojecte, l'actuació anunciada, amb un pressupost de 225.000 euros, permetrà reobrir el conjunt monumental de la Necròpolis, un jaciment d'importància cabdal per

Luis Milián

als estudis sobre el procés de cristianització de la Tarraconensis romana, on s'han trobat restes arqueològiques que comprenen un període de temps molt llarg, des del segle I aC fins al segle VII dC.

Aquestes restes van ser descobertes l'any 1923 durant els treballs de fonamentació de la fàbrica de la Tabacalera. En anys successius es van escometre diverses excavacions que van permetre estructurar i obrir al públic el 1930 el

primer museu dedicat al ritu funerari, sota la direcció de l'arqueòleg i canonge de la catedral de Tarragona, Mn. Joan Serra i Vilaró, que va demanar ser enterrat a la mateixa Necròpolis.

Un cop licitades les obres, es preveu que els treballs s'allarguin durant tres o quatre mesos, tasca que inclou l'arranjament de l'espai amb paviment i senyals cromàtics, per tal de guiar el visitant. A més a més, també es col·locarà un nou sistema de desguàs de les cobertes, actualment molt malmeses pel pas del temps, i s'hi instal·laran panells explicatius al llarg de tot el recorregut. L'àrea del cementiri compta amb 2.051 tombes que cronològicament abasten des del segle III fins al període visigòtic, i configura l'àrea funerària tardoroamana a cel obert més important de l'occident romà. Es tracta,

doncs, d'un referent imprescindible per explicar el món funerari romà entre el paganisme i el cristianisme, i un actiu indispensable per mostrar a la societat la importància de Tarraco com a porta de la romanitat a Hispània.

La parròquia de Sant Francesc de Reus, en obres

J. B. / Reus

Des de finals de juliol la parròquia de Sant Francesc de Reus es troba en obres. Els treballs, que es preveu que s'allargaran fins abans de la festivitat de Nadal, han de servir per millorar el paviment, molt deteriorat pel pas del temps, considerant que mai no s'havia canviat des que es va construir el temple.

A hores d'ara els treballs estan centrats en l'empedrat del terra, d'uns 15 centímetres de gruix, per posar-hi damunt 15 centímetres més de formigó i, finalment el marbre, que serà el material que cobrirà el nou terra de l'església sobre una superfície de 800 metres quadrats.

Pel que fa al culte —dues misses diàries, la de dos quarts de nou del matí i la de dos quarts de vuit del vespre—, durant el temps que durin les obres, se celebra a la capella del Santíssim. D'altra banda, els enterraments es duen a terme a la prioral de Sant Pere, mentre que els batejos se seguiran fent a la parròquia, a la capella del Santíssim. Per accedir a l'església, però, s'ha d'entrar per una de les portes laterals, la que està situada al carrer Escorredor de Sant Francesc. L'horari d'atenció al públic continua sent l'habitual i s'hi accedeix, com sempre, pel carrer Balmaes.

Campanars

Torres de Segre

Aquesta vila del Segrià, a tocar el riu Segre, al sud de la ciutat de Lleida, ocupa una bona plana ben regada i ufana. Com bona part de les poblacions lleidatanes, té una església magnífica amb un alt campanar de 30 metres i escaig d'alçada d'estructura elegant i original. El temple dedicat a l'Assumpció fou aixecat a mitjans segle XVIII i té un estil entre barroc i neoclàssic. Consta de tres naus de cinc trams, un d'ells convertit en transsepte, ample, però que no sobresurt; al creuer s'hi aixeca un cimbori octagonal obert amb vuit finestres rectangulars, una a cada cara. Les naus estan cobertes amb voltes bufades; les separen robustos pilars; la capçalera és recta.

La façana principal té un portal en arc de mig punt amb el marc motllurat; queda flanquejat per dues fines columnes d'ordre compost sobre pedestals. L'acompanyen altres elements decoratius que acaben convertint-la en una delicada obra d'art. El temple és gran, amb 36 metres i escaig de llargada i 23 d'amplada total; la cúpula aixoplugada en el cimbori arriba als 20 metres d'alçada. Els mestres de casa que feren la seva traça van ser Josep Burrià i el seu fill Remigi.

delfidalmu@yahoo.es

Delfí Dalmau i Argemir

El campanar, coetani del temple, és esvelt, amb una alçada d'unes sis vegades la seva amplada bàsica; té planta rectangular (4,93 per 4,46 m). S'aixeca amb els caires arrodonits i amb motlures que el divideixen en diversos cossos; en el superior, de perímetre lleugerament més reduït que els altres, s'hi ubica la cel·la o estança on es penjen les campanes; n'hi ha dues de grans i tres de petites. Aquest cos té els caires vius i obert amb quatre finestres, una a cada costat; al seu damunt s'hi troba una cornisa motllurada i una torrella vuitavada coronada per un terrat.

S'entra dins del campanar per una porta lateral a l'esquerra, just a l'entrada del temple. L'escala és ampla, de graons de rajola vermella amb marge de fusta sobre voltes catalanes i amb barana de fusta fins arribar a l'alçada del cor. A partir d'aquest punt s'estreny; a uns dos metres abans d'arribar a la cel·la, s'acaba. Per una escala de gat de vuit barrots de ferro es pot accedir a la cel·la; aquesta estança i la torrella

formen un sol cos interior; per arribar al terrat cal pujar per una allargassada escala de ferro vertical situada al centre que arriba fins a la cúpula que cobreix el lloc on, per una trapa, s'entra al terrat.

Llibres

Consells útils

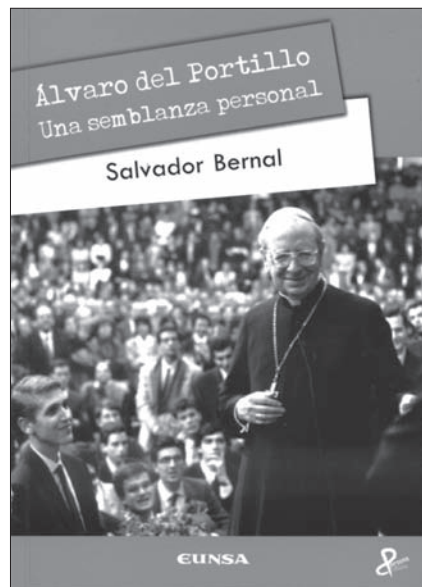
Aquest llibre és una invitació a aturar-se, a fer una reflexió serena que permeti centrar-se i mirar la pròpia existència des d'una perspectiva positiva i activa. Són 278 consells útils que pretenen ajudar el lector a carregar-se de saviesa per tal que se senti acompanyat en el camí cap a la plenitud en la vida. El llibre compta amb un índex temàtic per buscar en cada moment el pensament més adequat a cada situació i a cada circumstància.

Álvaro Santos, Momentos de sabiduría. Editorial San Pablo, 2012, 160 pàg.

Vida i obra

Quins trets destaquen de la personalitat de Mons. Álvaro del Portillo (1914-1994)? Enèrgicament bo o amablement fort? Quin paper va tenir en la configuració de l'Opus Dei? Com va assumir la successió de sant Josepmaria Escrivà al capdavant de l'Opus Dei? Quines van ser les grans fites de la seva vida com a prelat? Per què se'l considera la figura clau de l'Església en el segle XX? Aquí es contesten aquestes i moltes altres preguntes sobre la seva vida i obra.

Salvador Bernal, Álvaro del Portillo. Una semblanza personal. Ediciones Universidad de Navarra, Col·lecció Persona y Cultura, 2012, 132 pàg.

Aventura catàrtica

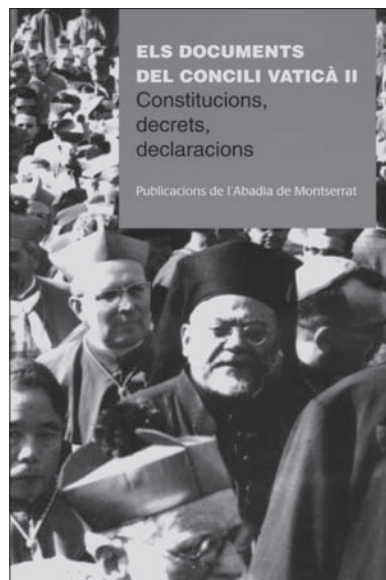
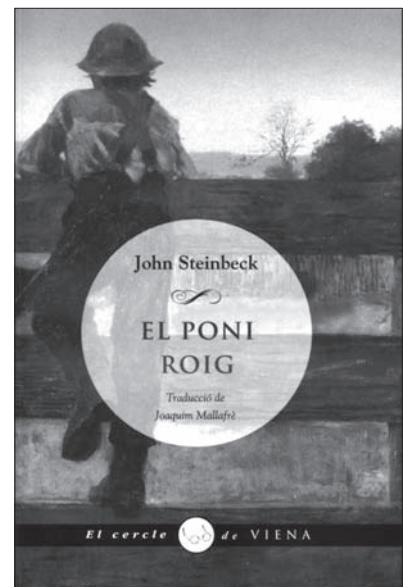
Hazel i Gus són ben just uns adolescents, però si hi ha res que els ha ensenyat el càncer que tots dos pateixen és que no hi ha temps per a lamentacions. Amb la intenció de fer realitat el desig més gran de Hazel —conèixer el seu escriptor preferit—, creuran junts l'Atlàntic per viure una aventura a contrarellotge, tan catàrtica com punyent. Una novel·la tenyida d'humor i de tragèdia que parla de la nostra capacitat per somiar fins i tot en les circumstàncies més difícils.

John Green, Bajo la misma estrella. Editorial Nube de Tinta, 2012, 304 pàg.

Mestratge narratiu

Els quatre relats que integren *El poni roig* (1933) ens atansen d'una manera magistral a l'univers en plena transformació de Jody, un nen a les portes de l'adolescència, que es debat entre la necessitat de tendresa i l'embranchada de la rebel·lió. Hereu dels principis del realisme literari, el cèlebre escriptor nord-americà John Steinbeck retrata en aquestes pàgines les emocions del jove protagonista, apassionat dels cavalls, amb un intimisme subtil.

John Steinbeck, El poni roig. Editorial Viena, Col·lecció El Cercle de Viena, 2012, 140 pàg.

Magisteri excepcional

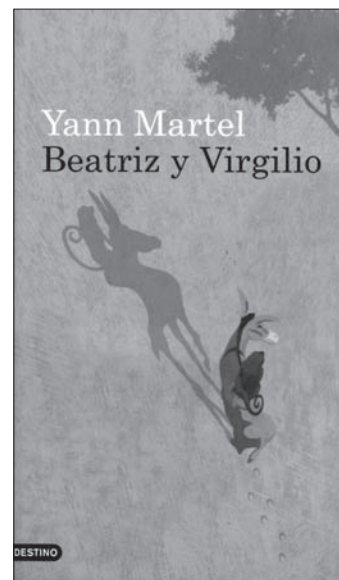
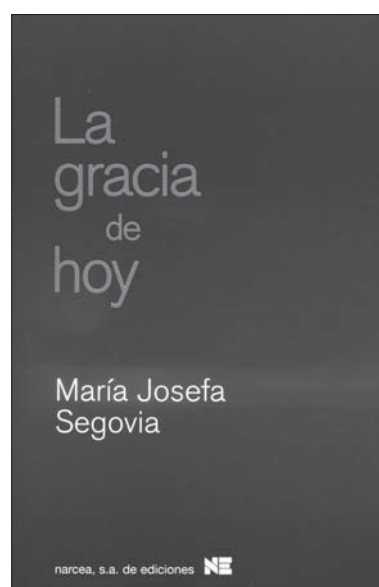
El Concili Vaticà II, del qual aquest any es compleixen cinquanta anys des que es va iniciar, va ser l'esdeveniment eclesial més important del segle XX. «Un gran do de l'Esperit Sant a la seva Església», en paraules de Joan Pau II. En aquest volum es presenten les constitucions, decrets i declaracions d'aquest concili. Mons. Jaume Pujol, arquebisbe de Tarragona, escriu en la presentació que «no són una relíquia del passat», sinó «magisteri extraordinari de l'Església».

Autors diversos, Els documents del Concili Vaticà II. Publicacions de l'Abadía de Montserrat, 2012, 206 pàg.

Experiència de Déu

«La gràcia d'avui» és una expressió presa del testament espiritual de Maria Josefa Segovia, concretament d'una pàgina escrita de pròpia mà el 25 de març del 1957, quatre dies abans de la seva mort. Les seves paraules expressen el do de tota una vida, que és font d'inspiració per a l'espiritualitat de moltes generacions futures. La Paraula de Déu va conformar la seva vida i la dels qui van rebre d'ella la comunicació espiritual.

Maria Josefa Segovia, La gracia de hoy. Narcea Ediciones, Col·lecció Espiritualidad, 2012, 286 pàg.

Una faula original

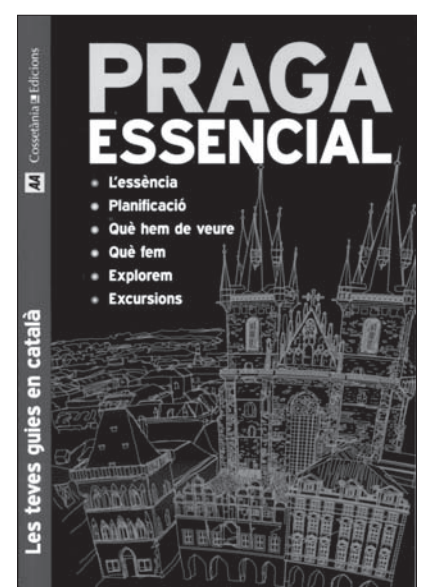
La carta d'un ancià taxidermista planteja a Henry, un escriptor retirat, un enigma al qual no pot resistir-se. A mesura que s'endinsa en el món d'aquest home estrany i calculador, Henry es veurà completament absorbit per les vides d'una somera i un mico, que es diuen Beatriz i Virgilio, en una èpica jornada que passen junts. L'escriptor Yann Martel ha aconseguit una novel·la plena de moments meravellosos que ensenya i emociona.

Yann Martel, Beatriz y Virgilio. Ediciones Destino, Col·lecció Ancora y Delfin, 2012, 224 pàg.

Viatjar a Praga

Praga és la capital de la República Txeca, i també la capital de la regió de Bohèmia. Situada a la riba del riu Moldava, és un dels destins turístics per excel·lència de l'Europa de l'Est. Aquesta completa guia s'estructura en sis seccions, en les quals es dona a conèixer què hem de visitar a Praga, i una selecció dels millors restaurants, pubs i botigues especialitzades. També s'ofereixen excursions diferents fora de la ciutat.

Autors diversos, Praga essencial. Cossetània Edicions, 2012, 192 pàg.

Presentació dels «Goigs en lloança a sant Jaume dels Fanalets»

Recuperen una antiga partitura del mestre Víctor Mateu

Jordi Curcó, durant l'acte de presentació dels goigs.

Pau Curcó

Relleu en la direcció del Centre Unesco de Catalunya

Redacció / Barcelona

L'Assemblea del Centre Unesco de Catalunya ha nomenat Carles Torner i Pifarré director de la institució. Carles Torner, que exercirà les seves funcions a partir del 3 de setembre, va ser director de l'Àrea de Literatura i Pensament de l'Institut Ramon Llull entre el 2004 i el 2010 i exerceix actualment com a professor de la Facultat de Comunicació

Blanquerna de la Universitat Ramon Llull. Torner va presidir el Comitè de Traduccions i Drets Lingüístics de l'associació d'escriptors PEN Internacional i va ser un dels artífexs de la Declaració Universal de Drets Lingüístics (Barcelona, 1996). És poeta, novel·lista i autor de nombrosos articles sobre la llibertat d'expressió, els drets humans, els drets lingüístics i el diàleg intercultural.

Redacció
Lleida

La capella del Peu del Romeu de Lleida, que fa memòria del pas de l'apòstol sant Jaume per la ciutat i el miracle de la punxa, va acollir el 17 de juliol la presentació de l'edició dels *Goigs en lloança a sant Jaume, que es canten a Lleida en la romeria dels Fanalets*. Els goigs han estat editats en commemoració del 50è aniversari de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes i impresos per la impremta de la Diputació de Lleida.

A l'acte va intervenir Dionís Gutiérrez, tipògraf de la mateixa impremta i artífex de l'edició, que va definir els goigs com «composicions poètiques de caire popular, que es canten en lloança a la Mare de Déu, Crist o els sants».

Gutiérrez va explicar com ja de molt antic a la impremta de la Diputació de Lleida s'havien imprès goigs: «Portem a l'esquena 130 anys d'història, i això dóna per a molt.» Ahhora, el tipògraf va informar de les darreres edicions de goigs fetes per aquesta impremta institucional: «Hem fet els de sant Joan *Ante Portam Latinam*, patró dels impressors; de sant Roc, patró de Montgai; de Nostra Senyora del Bonrepòs, venerada al terme de Sant Salvador de Toló; del Sant Crist Trobat, venerat a l'església de Sant Llorenç de Lleida; de sant Roc i sant Sebastià per a la parròquia de Torrebesses, i tenim pendents per imprimir properament els de santa Teresina, per al seu santuari de Lleida; els goigs de la Mare de Déu de les Sogues, de Bellví; de la Mare de Déu de la Bovera per a la parròquia de Guimerà i més endavant els del patró de Lleida, sant Anastasi.»

Religiositat popular

També va intervenir en la presentació Jordi Curcó, vicepresident de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes i corresponsal de *Catalunya Cristiana* a Lleida, que es va referir als goigs com a «dipositaris de la història i la fe locals, i del llegendari del nostre país». «Els goigs —va afegir— constitueixen una mostra eloqüent d'una religiositat popular que, arrelada a la terra, busca la protecció del Cel. Són, en definitiva, la pregària feta cant d'un poble i l'expressió de la seva identitat local i religiosa. Per això mateix, porten el segell de catalanitat i arreu de Catalunya, en cada lloc concret, el segell d'identitat local.»

En aquest sentit, Curcó va afirmar que els *Goigs de sant Jaume dels Fanalets* porten el segell de la lleidatinitat. Així mateix, va fer un breu repàs als goigs més singulars que es canten encara avui a la ciutat de Lleida. El nostre corresponsal va voler subratllar que «els goigs han estat i són també la

Els nous «Goigs en lloança a sant Jaume dels Fanalets».

pregària dels lleidatans».

Per a Jordi Curcó, a aquest estol gogista ilerdenca li mancava *Els goigs en lloança a sant Jaume, que es canten a Lleida en la romeria dels Fanalets, la vesprada del 24 de juliol, vigília de la festa de l'Apòstol*, referint-se al llarg i il·lustratiu títol que els encapçala. Va dir que s'han confeccionat aplegant la lletra i melodia populars de la cançó dels *Fanalets de Sant Jaume* i recuperant algunes estrofes oblidades, que aporten una singular novetat a l'edició. També va destacar la reproducció de la partitura original de l'ar-

«Els goigs són la pregària feta cant d'un poble i l'expressió de la seva identitat local i religiosa»

ranjament musical que el mestre Víctor Mateu (Lleida, 1898-1987) va realitzar als anys vuitanta per poder ser cantats.

L'edició ha fet servir per a la seva estampació la impressió de tipografia antiga de plom, amb lletres que tenen prop de setanta anys. Els goigs han estat ornats amb motius propis de la festa dels Fanalets, recollits d'antics dibuixos del pintor Miquel Roig Nadal, mentre que Antonio Pérez és l'autor de la delicada reproducció de la imatge de sant Jaume dels Fanalets, feta amb boix i motiu central dels goigs.

Paraules de felicitació

L'acte va cloure amb les paraules d'agraïment del president de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes, Àngel Leon, i les del vicepresident de la Diputació de Lleida, Miquel Padilla, el qual va agrair a la Impremta Provincial el treball tipogràfic dut a terme en aquesta edició gogista. A més, va aprofitar l'avinentsa per felicitar l'Agrupació de Pessebristes pel seu cinquantè aniversari: «Continueu treballant per la conservació i la potenciació de les tradicions populars i religioses de Lleida, com són els pessebres per Nadal i els Fanalets per Sant Jaume.»

Com no podia ser d'una altra manera, es va acabar amb el cant dels *Goigs en lloança a sant Jaume* per part de tots els assistents, dirigits per Gemma M. Naranjo. Es van cantar totes les estrofes, com correspon al dia d'estrena, i la popular tornada: «Sant Jaume ve de Galícia, / Sant Jaume ve d'Aragó; / i a Lleida va deixar estesa / la fe de Nostre Senyor.»

Crítica literària

Grifone, un catedràtic de matemàtiques que fa una síntesi sobre el cristianisme

Una vegada més he pogut comprovar que es dona no rarament el fet que persones eminentes en la seva especialitat professional —i concretament professors d'universitat— han adquirit de manera paral·lela o, més ben dit, complementària una formació pròpia de la seva carrera, i també un bagatge humanístic, que conté àdhuc una ferma base filosòfica i teològica.

Es tracta en aquest cas del que en diríem aquí un catedràtic de matemàtiques. Joseph Grifone, d'origen italià, desenvolupa la seva tasca docent a la Universitat de Tolosa del Llenguadoc; procedeix de la Universitat de Grenoble, on el vaig tractar. Ha demostrat un coneixement estimable del contingut del Nou Testament, i de la història, que li ha fet possible extreure'n l'essencial de la vida i doctrina de Jesucrist. No es limita a presentar un personatge de la història, sinó el Déu fet home que ha entrat en la nostra vida i que està present en la de l'Església, que és com l'extensió del seu cos, a través de l'espai i del temps.

Més que un llibre que vulgui presentar-se per a una funció didàctica, segurament sense que s'ho hagi proposat l'autor, és un testimoni. Hi traspuja la

JOSEPH GRIFONE

De los evangelios a Jesucristo. Los caminos de la razón y del corazón
Ediciones Rialp, 2011, 288 pàg.

seva fe i també el seu afany perquè les bases doctrinals i ascètiques de la vida cristiana puguin ser compartides amb altres, cosa que es veu que ha succeït de manera continuada amb les classes i conferències que l'autor ha donat també sobre aquestes matèries.

L'autor ha centrat el tema en l'Evangeli, on ha sabut captar els trets de la figura de Jesús, en la seva humanitat i divinitat, i trobar-ne les arrels familiars i messiàniques en la història del seu poble d'Israel, amb els anuncis profètics que s'han complert en la plenitud dels temps. Després ha resseguit el seu curs al llarg dels segles que s'han succeït, especialment en la seva extensió a través de l'espai i del temps, en el seu cos místic que és l'Església, i que ha de culminar en la fase celestial del Regne, i també en la vida dels seguidors de Crist, i en l'actuació d'aquests, amarada de principis ètics i religiosos,

amb la seva consciència, sovint, de la crida a la santedat.

La mentalitat científica de l'autor, que està acostumat a emprar la lògica i les matemàtiques, fa que una faceta del llibre sigui veritablement una aportació en un dels aspectes que toca. L'anàlisi rigorosa de les actituds liberals o racionalistes més característiques sobre la vida de Jesucrist que es van produir entre els segles XVIII i XX, feta amb una àmplia perspectiva i amb una actitud serena, el porta a fer una valoració objectiva, dins de les contradiccions que les han afectat, d'allò que pot ser aprofitable amb vista a una recta aplicació dels mètodes historicocrítics.

Als peus de pàgina hi ha suggeridores indicacions bibliogràfiques que mostren l'erudició de l'autor en aquests temes, i que seria útil que també la posés tota seguida al final del llibre per tal d'orientar l'estudi dels qui quedin

Ferran Blasi
Birbe
Capellà i escriptor

motivats per la lectura d'aquesta síntesi. I ja no cal remarcar que aquesta ha estat preparada des d'un país en què aquests problemes han estat vius, on han repercutit, pel seu veïnatge, les posicions dels pensadors germànics, i on hi ha hagut experiència de respostes, sovint molt adequades, que certament han tingut projecció universal.

Crítica teatral

Un viver de perles Broggi

«LA PERLA 29».

Direcció: Oriol Broggi.
Obres de repertori: *Natale in Casa Cupiello*, *Luces de Bohemia*, *Incendis* i *Cyrano de Bergerac*.
En gira i Biblioteca de Catalunya, a partir de setembre.

Si hi ha una productora teatral que s'ha significat en les últimes temporades amb una sèrie d'espectacles molt ben rebuts per una legió d'espectadors aquesta és La Perla 29, dirigida per Oriol Broggi, i que ha tingut, entre altres mèrits, l'encert de convertir la nau gòtica de la Biblioteca de Catalunya en un espai teatral que, sense gaires artificis, converteix la ficció escènica en un brou ple d'imaginació a través de l'expressió i la paraula.

La demostració de tot això és la programació que La Perla 29 preveu per a la temporada 2012-2013, a punt de començar. Tan bon punt engegui la represa, l'obra *Luces de Bohemia*, de Ramón María del Valle-Inclán, es reposarà a la Biblioteca de Catalunya del 19 de setembre al 2 de desembre. El personatge de Max Estrella mostrarà

La Perla 29.

Sala gòtica de la Biblioteca de Catalunya en una sessió d'assaig de la companyia La Perla 29.

de nou la seva incertesa entre la vida ordenada i l'antisistema, entre la bohèmia i l'obediència.

Mentrestant, l'obra *Incendis*, de Wajdi Mouawad, en traducció de Cristina Genebat, que es va estrenar al Teatre Romea el mes de febrer, farà una gira per una trentena d'escenaris catalans, un fet insòlit en aquest moment perquè els programadors municipals tenen, si us plau per força, el cademat de la caixa ben tancat.

El mes de desembre, tocant a Nadal, La Perla 29 recuperarà un dels seus

muntatges més populars, *Natale in Casa Cupiello*, d'Eduardo de Filippo, en traducció de Núria Furió i, com que es va estrenar el 2010, ara amb canvis en el repartiment que compta amb nou intèrprets, sis dels quals s'hi incorporaran de nou, com per exemple Boris Ruiz, que substituirà Pep Cruz en el personatge de Lucarié, el pare de la família Cupiello que en la llunyana versió italiana d'estrena es va reservar el mateix autor, Eduardo de Filippo.

Fent doblat, el mateix mes de desembre, i també coincidint amb les festes

nadalenques, l'obra *Incendis*, de Wajdi Mouawad, es reposarà al mateix Teatre Romea on es va estrenar, amb Clara Segura, Julio Manrique, Xavier Boada, Màrcia Cisteró, Clàudia Font, Xavier Ricart, Xavier Ruano, en un espai sorrenc que transforma considerablement l'escenari habitual i la platea frontal del Romea.

I també durant el mes de desembre, Oriol Broggi entrarà al Centro Dramático Nacional (CDN), al Teatro Valle-Inclán de Madrid, amb l'obra més recent de la companyia, *Cyrano de Bergerac*, d'Edmond Rostand, amb Pere Arquillué com a protagonista i versió castellana. La traducció catalana de Xavier Bru de Sala tornarà als escenaris catalans al gener, primer en una gira per Catalunya i, per als que no van poder assistir a la seva estrena perquè les entrades es van esgotar ràpidament, es reposarà a la mateixa Biblioteca de Catalunya durant el març i l'abril de l'any vinent.

No hi ha, a hores d'ara, doncs, en l'àmbit teatral català, un director que, des de la iniciativa privada i productora pròpia, pugui mantenir quatre grans espectacles que han tingut no només el favor fidel del públic sinó també el de la crítica especialitzada. Oriol Broggi i la seva companyia viuen un dolç particular «segle d'or» que ha fet de La Perla 29 un viver d'ostres farcit de pedres precioses.

Andreu Sotorra

Escriptor i periodista
col·laborador de
Ràdio Estel

Des del carrer

ROBERTO VEGA, IMPULSOR DEL PROJECTE LOLEK MUSIC

«La música cristiana és per servir, no per competir»

Samuel Gutiérrez

Cantant, compositor i productor de música catòlica, Roberto Vega (Mèxic, 1980) viu i somnia en pentagrama. Aquest jove artista establert a València i membre de la Renovació Carismàtica Catòlica s'ha convertit en un apòstol de la música: www.robertovega.net. Des del 2005 impulsa el projecte Lolek Music (www.lolekmusic.com), una ambiciosa xarxa de música catòlica que fa uns mesos va ser presentada també a l'espai juvenil Notemo de Barcelona.

Per què vas decidir iniciar el 2005 un projecte per promoure, informar i formar sobre música catòlica?

Tot va sorgir després que em passessin uns discos en anglès de música evangèlica. Em vaig preguntar, llavors, si devia existir també música catòlica en altres idiomes i vaig començar a investigar i a aconseguir els discos d'exponents de moltes parts del món. He

aconseguit aplegar una biblioteca musical de 35.000 cançons catòliques procedents dels 5 continents i d'almenys 42 països. En adonar-me que tenia aquesta informació i tantes cançons, vaig pensar que era una llàstima que poca gent estigués assabentada de tota aquesta tasca musical dins de la nostra Església. Se'm va ocórrer, per tant, editar una revista digital que aplegués la informació de diversos països, idiomes i que oferís un panorama ampli de la realitat musical catòlica.

El nom del projecte és ben original: Lolek Music.

En els mesos que iniciava el projecte va morir Joan Pau II, al qual he admirat sempre. Ell va impulsar moltíssim

la nova evangelització i sabia que el seu sobrenom més familiar era Lolek. En honor a ell i al seu llegat va sorgir la Revista Digital Lolek, que és part de Lolek Music. Vaig iniciar Lolek Music a Mèxic, amb l'edició de la revista, l'organització de concerts, i ajudant altres músics a difondre la seva música. Actualment Lolek Music només és una iniciativa personal que publica informació sobre les novetats de la música

catòlica d'arreu del món.

Quin paper està cridada a tenir la música en la nova evangelització?

La música és un llenguatge que en unir-se a la paraula i al testimoni converteix els cants en armes molt útils per a l'evangelització. El mateix Benet XVI ens ho ha dit a la carta en la qual constituïa el dicasteri de la nova evangelització: «S'ha de cercar constantment els mitjans i el llenguatge adients per proposar-los o tornar-los [als allunyats] a la revelació de Déu i la fe en Jesucrist.» Això no obstant, cal dir que fer servir la música per evangelitzar tampoc no és que sigui una cosa nova. Recordem que sant Francesc

d'Assís va instruir la gent amb qualitats musicals perquè després de predicar es transformessin en joglars de Déu per als altres.

Com a cantant, compositor i productor de música cristiana, com valors l'estat actual de la música cristiana?

Fa 19 anys que em vaig convertir al Senyor gràcies a una cançó que vaig escoltar en una cinta mal enregistrada, interpretada per un cor que no tocava gaire bé. Però amb aquells acords i senzillesa n'hi va haver prou perquè Jesús iniciés la seva obra en mi. En comparació amb aquells anys, la música catòlica ha canviat moltíssim. S'ha avançat molt en qualitat i producció musical, tot i que també m'adono de la manca de formació bíblica i doctrinal, cosa que s'està millorant de mica en mica.

Quin és el secret perquè una cançó elevi l'esperit i ens acosti a Déu?

El secret és estar amatents a la veu de Déu, amatents als fets i circumstàncies, a la Paraula de Déu, a allò que ens ensenya l'Església i, a més, disponible a l'acció de l'Esperit Sant, que sigui el mateix Déu qui faci servir aquella cançó com sigui.

Ha de poder competir la música cristiana amb la música comercial?

Jo crec que la música cristiana és per servir i no per competir. Crec fermament que la música cristiana és per a l'edificació de l'Església de Crist. I en això hi entra la música litúrgica; la música devocional, que és la que ajuda en la vida cristiana, i la música per evangelitzar, que posa en missió el cristià.

Eduard Brufau

Rauxa

Un equilibri delicat (1)

L'Església sempre ha estat atenta als signes dels temps per adaptar-se a cada moment històric i no allunyar-se de la societat. Aquesta és una actitud necessària que ens evita tant quedar ancorats en un passat idealitzat com absolutitzar les novetats purament conjunturals. D'aquesta manera és possible transmetre intacte el nucli de la fe a les noves generacions. És un equilibri difícil, certament, però absolutament necessari.

Aquesta tasca, que no ha estat mai gens fàcil, al segle XXI és encara més complicada pels nombrosos canvis de tota mena que viu el nostre món i per la velocitat amb

què es produeixen: el llenguatge de les noves generacions, els valors personals i socials, la revolució tecnològica, l'allau d'informació, la diversificació social creixent i sobretot una societat sotmesa a les modes, el màrqueting, la immediatesa i l'afany de fer diners. Entremig d'aquest mosaic tan divers no sempre és fàcil distingir el que són, d'una banda, realment signes dels temps —i als quals els cristians hem d'estar oberts— i de l'altra les modes i fins i tot les mancances o els defectes col·lectius propis de l'època. La situació actual és nova, però el repte és molt antic per als cristians: com ser al món sense ser del món.

Pensant-ho millor

Jesús Renau

L'home del carret de la compra

Parem-nos un moment, si us plau. Callem i mirem.

Veus aquell home que arrossega amb una mà un «carret» —per cert, molt vell— d'aquells de la compra? Ara es torna a parar davant del contenidor de les escombraries. Amb una mà aguanta el carret i amb l'altra mà regira les deixalles.

Fixa't quina americana que porta. Molt tronada. Les butxaques, plenes de papers. Li han caigut tots els botons de l'americana, menys un. Fixa't també en els pantalons. Deu fer anys que no els han planxat, arrugats, bruts i amb una capa de color absolutament indefinit. Fixa't en la seva cara. Mal afaitat. De jove possiblement devia tenir un rostre agradable, devia ser un home «guapo».

I com regira! Es nota que no és el primer cop que ho fa. Deu estar-hi ben avesat. Busca que busca... toca elements, mentre mou el cap com si digués que no troba res que per a ell valgui.

I tu, què en penses d'aquesta persona?

Jo què sé! Segur que va tenir uns pares, una família. Probablement m'imagino que va anar a una escola. Vés a saber, potser era una bona escola. Hi ha en ell cert aire d'una dignitat perduda. Deu tenir estudis? Li agrada la música? Ha estat mai ben situat? Es va casar? Té fills?...

Sembla que no ha trobat res.

Ara marxa camí dels contenidors del carrer del costat. Es nota que camina amb un cert cansament. El més probable és que faci uns itineraris repetits dia a dia, setmana a setmana.

Qui és? Com es diu? Ha estat feliç? L'estima algú?

Ens anem acostumant, a la nostra societat competitiva, a veure tantes persones marginades que han anat caient de la marxa esquizofrènica de la nostra societat. I més ara en els temps de crisi. Però, vers on va el nostre món? Vers on, si us plau? Per a ell, ara la vida el porta vers el camí de les escombraries, per si hi troba quelcom per anar tirant. Quelcom que nosaltres considerem rebuig, caducat, inútil, vell o que s'està podrint.

I Tu, Senyor nostre, Senyor meu, què en penses?